

▶ **MASIVNÍ INVESTICE DO ZELENÉ MODERNIZACE POKRAČUJÍ** str. 7

- ▶ ZA ROKY PŘIBYLY **TISÍCE NOVÝCH STROMŮ** str. 8
- ▶ DĚTI CHODÍ DO **NOVÉ PASIVNÍ ŠKOLY** str. 10
- ▶ **V POODŘÍ VYSAZUJÍ REMÍZY** str. 14

Vážené čtenářky, vážení čtenáři,

pokud už na vás také leze jaro, není to nic divného, začalo o dost dřív, než bývalo zvykem. Až na nás začne jaro lézt v lednu, bude to na pováženou, protože to jeden sám se sebou nevydrží, když bude mít jaro půl roku v kuse.



Pokud už vás zmohla jarní únava, jarní úklid nebo jarní prázdniny,

nabízíme uklidňující čtení našeho časopisu. Nebudeme se pouštět do žádných větších akcí, ale kdyby vám to přece jenom nedalo a chtěli byste se pustit do renovace domu po babičce, můžete využít výhodnou půjčku. Počasí je hezké, takže ideální čas vylézt na střechu, nahodit fasádu nebo si jen tak pro špás vyměnit okna a dveře. Inu, až se zima zeptá, cos dělal na jaře, můžete říct: zateploval jsem jako divý.

Energetické úspory nehledá jenom běžný občan, ale i jeho stát. Budou peníze na úspory v náročných provozech, jako jsou jídelny či prádelny. To jsou místa, kde energie přímo prýští a vy cítíte, jak se točí číselníky plynoměru a elektroměrů. Kdo by také chtěl jíst studenou polévku (gaspacho má samozřejmě výjimku) nebo prát ve studené vodě, nedejbože žehlit žehličkou nahřívanou na kamnech. To by asi nešlo, a proto je výhodné snížit množství energie bez porušení zachování podstaty látky.

V Přezleticích vyrostla nová škola, která je navíc ekologická. Autor tohoto článku chodil také do nové základní školy, která vznikla stejně jako sídliště na začátku osmdesátých let, ehm, minulého století. Což o to, samotný objekt byl v pořádku, ale atmosféra ve škole nebyla tak dobrá, jak by si leckterý malý školák přál. Doba pokročila, tak věřme, že v Přezleticích chodí do krásné školy děti spokojené a možná se do ní některé i těší.

Píšeme také o nových dotačních výzvách různého zaměření, o tom, že přibýly stovky stromů, o revitalizaci parků a vnitrobloků a o dalších projektech. Zkrátka krása střídá nádhru.

Příjemné čtení přeje

JAN RÖDLING
šéfredaktor

Evropa schválila další masivní investice do zelené modernizace



Foto: Shutterstock/alexfan32

Několikaměsíční vyjednávání nových investic z Modernizačního fondu s Evropskou investiční bankou a Evropskou komisí završilo jednání Investičního výboru v Lucemburku. **Výsledkem je schválení financování investic ve výši téměř 73 miliard korun.**

Prospěšky získané z emisních povolenek směřují cíleně do oblastí, jako je energetika, doprava a průmysl, abychom mohli zvýšit energetickou účinnost a dekarbonizaci výroby a podpořit energetickou soběstačnost země. Spolu s aktuálně schválenými prostředky získalo Česko z Modernizačního fondu dosud 267 miliard korun.

„Modernizační fond je pro nás klíčovým nástrojem v dosahování našich cílů v oblasti modernizace a energetické nezávislosti. Schválení dalších téměř 73 miliard představuje pro Česko důležitý milník. Tyto prostředky nejenže posílí rozvoj obnovitelných zdrojů energie ve výrobních podnicích i v domácnostech či teplárenství, ale nově také přispějí k dlouho očekávané modernizaci veřejné dopravy,“ říká ministr životního prostředí Petr Hladík.

Nová fotovoltaika

Do financování obnovitelných zdrojů energie poteče přes 32 miliard korun. Ze schváleného investičního balíčku z Modernizačního fondu je vyčleněno více než 12 miliard korun k vybudování fotovoltaických elektráren s výkonem od 50 kW do 5 MW, které budou sloužit pro řešení vlastních energetických potřeb podniků. Dalších téměř 20 miliard korun bude investováno do výstavby nových fotovoltaických elektráren na rodinných a bytových do-

mech v rámci programu Nová zelená úsporám. To je pro představu přibližně 125 tisíc nových solárních elektráren na střechách rodinných domů. Tyto investice povedou k výrobě více než 2,11 GWh energie ročně a snížení emisí CO₂ o 1 819 kilotun.

Vlaky, autobusy, trolejbusy a tramvaje na elektřinu nebo vodík. Na modernizaci veřejné dopravy půjde 22,4 miliardy

EIB rovněž schválila masivní investice do modernizace veřejné dopravy v Česku. Podpora z Modernizačního fondu ve výši

Schválené individuální projekty v oblasti teplárenství povedou ke snížení emisí CO₂ o 658 kilotun ročně a k úspoře primární energie z neobnovitelných zdrojů o 8 019 terajoulů ročně.

15,1 miliardy korun je určena na modernizaci kolejových vozidel s elektrickým či vodíkovým pohonem pro regionální osobní železniční dopravu. Další 7,3 miliardy korun bude investováno do nových vozidel pro městskou hromadnou dopravu, včetně bateriových či vodíkových autobusů, trolejbusů a tramvajů nahrazujících běžné autobusové linky.

Podpora udržitelného průmyslu

Podporu od Evropské investiční banky získala také řada individuálních projektů směřujících k úsporám primární energie a dekarbonizaci českého průmyslu a teplárenství. „V oblasti teplárenství se podařilo obhájit investice ve výši 12,5 miliardy korun pro čtyři velké investiční projekty, z oboru průmyslové výroby uspěly tři projekty s investiční podporou ve výši 6 miliard korun,“ vypočítává ministr Hladík.

Mezi úspěšné teplárenské projekty se řadí projekt společnosti Mondy Štětí, který získal prostředky ve výši 3,1 miliardy korun. Projekt se zaměřuje na vybudování nového zdroje tepla se změnou palivové základny ze směsi hnědého uhlí a biomasy na biomasu. Zdroj bude provozován v konfiguraci s vysokoúčinnou kombinovanou výrobou elektřiny a tepla. Projekt povede ke snížení emisí CO₂ o 89 % a spotřeby primární energie z neobnovitelných zdrojů o 95 %.

V oblasti průmyslu získal podporu ve výši 1,5 miliardy korun například projekt modernizace výroby kyseliny dusičné společnosti BorsodChem MCHZ. Projekt řeší výstavbu nové moderní linky na výrobu kyseliny dusičné s použitím technologií katalytického spalování zplyněného amoniaku. Koncepce linky umožňuje využití reakčního tepla pro výrobu páry, která bude sloužit pro vlastní pohon turbokompresoru a přebytek páry bude využit v parní turbíně pro výrobu elektrické energie. Modernizací se sníží produkce emisí CO₂ o téměř 60 % a spotřeba energie o 35 %.

„Schválené individuální projekty v oblasti teplárenství povedou ke snížení emisí CO₂ o 658 kiloton ročně a k úspoře primární energie z neobnovitelných zdrojů o 8 019 terajoulů ročně. Projekty z oblasti průmyslu přinesou další snížení emisí CO₂ o 64 kiloton ročně a snížení konečné spotřeby energie o 772 terajoulů ročně. Přínosy dokládají účinnost a důležitost individuálních projektů, ale také potvrzují naše úsilí o dosažení cílů udržitelného rozvoje a ochrany životního prostředí,“ doplňuje Petr Valdman, ředitel Státního fondu životního prostředí ČR, jehož úřad je příjemcem prostředků z Modernizačního fondu a investice administruje.

Modernizační fond představuje zásadní zdroj finančních prostředků pro zajištění energetické nezávislosti Česka. Již nyní významně pomáhá průmyslovým odvětvím, elektrárnám, teplárnám, ale i běžným domácnostem s přechodem na zelenou energii z obnovitelných zdrojů. Spolu s aktuálně schválenými prostředky získalo Česko z Modernizačního fondu dosud 267 miliard korun. ●

► Další miliardy míří na kanalizace, čistírny odpadních vod nebo vodovody

Zelenou dostanou kladně vyhodnocené projekty, které si obce a vodohospodáři z veřejného sektoru podali v rámci 42., 43., a 44. výzvy Operačního programu Životní prostředí, ale z důvodu omezené alokace nemohou být všechny podané projekty z OPŽP podpořeny.

Peníze se podařilo vyjednat ministru Petru Hladíkovi, v roce 2025 a 2026 tak bude pro tyto projekty vyčleněno celkem 10 miliard korun. Ve výzvách, které vyhlásilo MŽP prostřednictvím Státního fondu životního prostředí ČR loni v srpnu s celkovou alokací 4 miliardy korun, bylo přijato 477 žádostí s požadavkem na dotaci převyšující finanční možnosti výzev.

„Obce a města si řekly celkem o 14,8 miliardy v oblasti výstavby kanalizací a čistíren odpadních vod a o 3,8 miliardy pro oblast výstavby vodovodů. Tato čísla jasně ukazují, že poptávka po takových projektech je opravdu velká, a proto jsem rád, že se nám podařilo na vládu dojednat dalších 10 miliard, jelikož ve stávajících dotačních titulech jsou peníze již vyčerpány,“ informuje ministr životního prostředí Petr Hladík a dále zdůrazňuje, že se jedná o finančně nákladné projekty, které s ohledem na cenovou regulaci nejsou mnohdy samofinancovatelné a bez dotace je jejich realizace téměř nemožná.

Podpora pro oblast vodohospodářské infrastruktury je žádoucí a nezbytná nejen ke naplnění požadavků práva Evropské unie, ale hlavně k reálnému zajištění komfortu občanů Česka prostřednictvím čištění a dodávky vody. Jedná se o klíčový sektor technické infrastruktury měst a obcí, který je nezbytný pro fungování a rozvoj společnosti. Investice do této infrastruktury jsou realizovány zejména obcemi za finanční podpory Operačního programu Životní prostředí, kde je o oblast odpadní i pitné vody tradičně veliký zájem a finance již nestačí na podporu dalších projektů.

Obce a města již oslovujeme

„Žádostem nad alokaci výzvy zařazeným do zásobníku projektů Operačního programu Životní prostředí nabídneme financování formou dotace ve výši 60 % namísto původních 70 %. Díky snížení podpoříme maximum projektů, v případě obcí do dvou tisíc obyvatel k této snížené dotaci dále nabídneme možnost čerpat 20 % zápujčkou se zvýhodněnou úrokovou sazbou 1 %



ze zdrojů SFŽP ČR, přičemž dotace na intenzifikace úpraven vod a čistíren odpadních vod zůstává ve výši 30 %,“ upřesňuje ministr životního prostředí Petr Hladík.

„Všechny přijaté a kladně vyhodnocené projekty zařazené do zásobníku postupně oslovujeme a počítáme s tím, že v dubnu vyhlásíme jednoduchou výzvu na příjem žádostí, které jsou již vyhodnoceny, takže následný schvalovací proces bude velmi rychlý. Zejména projekty s uzavřenou smlouvou o dílo budou moci využít letošní stavební sezónu a maximálně se urychlit realizace projektů s nepochybným pozitivním dopadem nejen na životní prostředí, ale i život obyvatel v obcích,“ říká Petr Valdman, ředitel Státního fondu životního prostředí ČR.

Revize směrnice: povinná kanalizace a čistírna i v obcích nad tisíc obyvatel

V oblasti odpadní vody jsou výše uvedené investice nezbytné zejména k naplnění, resp. implementaci požadavků Evropské unie, a to zejména plnění požadavků vyplývajících ze Směrnice Rady 91/271/EHS ze dne 21. května 1991. Tato směrnice požaduje zajištění centralizovaného sběru, odvádění a čištění odpadních vod u aglomerací nad 2 000 ekvivalentních obyvatel (EO). Směrnice byla plně přenesena do národní právní úpravy, přesto má Česko nadále dílčím způsobem problémy s její praktickou aplikací. V současné chvíli existuje několik desítek aglomerací, které nejsou z pohledu Evropské komise vyřešeny. Aktuálně probíhá revize této směrnice, která mimo jiné rozšiřuje její působnost také na aglomerace menší než 2 000 EO a dále zpřísňuje požadavky na emisní standardy. V oblasti zásobování pitnou vodou je klíčová podpora dostavby vodovodních přivaděčů a vodovodních sítí, a to zejména v oblastech, které jsou zásobovány z mnohdy zranitelných individuálních zdrojů a v době sucha nezbyvá obyvatelům nic jiného než náhradní zásobování pitnou vodou z přistavených cisteren. ●

► **Ministr Hladík:** V Libereckém a Královéhradeckém kraji pomáháme miliardami z evropských peněz

Ministerstvo životního prostředí předložilo během jednání vlády v Jablonci nad Nisou aktuální informace o dotačních programech realizovaných v Libereckém a Královéhradeckém kraji.

Oba kraje využívají hned několik titulů. Z evropských programů je to Operační program Životní prostředí 2021–2027 (OPŽP), Program LIFE a Modernizační fond včetně Nové zelené úsporám (NZÚ). Z národních dotačních prostředků pak jde o Národní program Životní prostředí, který je částečně financován z Národního plánu obnovy.

„Chtěl bych ještě víc motivovat vedení obou krajů i starosty a starostky k intenzivnějšímu využívání naší finanční podpory skrz Operační program Životní prostředí 2021–2027, Program LIFE nebo Modernizační fond včetně Nové zelené úsporám,“ vysvětluje ministr životního prostředí Petr Hladík a pokračuje: „S Libereckým krajem si velmi rozumíme v chápání dnešní doby jako příležitosti pro technologický krok dopředu, racionalizaci energetického mixu, akceleraci obnovitelných zdrojů energie a systematické zavádění tvorby úsporných opatření za pomoci a využití podpory resortu životního prostředí. Dnes jsem tu se zástupci samospráv a podnikateli debatoval na téma Zkrotíme energii. Za povzbudivé mám, že dvě z libereckých obcí a měst chystají projekty ke komunitní energetice. To, co tu opravdu vnímám, je energetický potenciál kraje, ostatně právě v Libereckém kraji jsem odstartoval podporu pro rozumný rozvoj větrné energetiky.“

Liberecký kraj se řadí mezi naše nejmenší kraje jak rozlohou, tak počtem obyvatel. Do čerpání podpory se intenzivně zapojil zejména v aktuálním Operačním programu Životní prostředí, kam bylo do začátku března podáno 111 projektů za celkem 2 miliard

korun. Mezi nimi vedou projekty zaměřené na výstavbu nových veřejných budov za téměř 0,5 miliardy korun.

„Největší objem podpory aktuálně míří do zvyšování energetické účinnosti a snižování emisí. Dobrým příkladem je úspěšná výstavba domova pro seniory v Hrádku nad Nisou v pasivním energetickém standardu, který slouží seniorům a lidem se zdravotním postižením nebo duševním onemocněním,“ doplňuje Hladík. Liberecký kraj má také úspěšné projekty i v rámci NZÚ nebo Modernizačního fondu na výstavbu fotovoltaických elektráren v celkové výši podpory 461 milionů korun.

V Královéhradeckém kraji jde o celkem 215 projektů v celkové výši asi 2,6 miliardy korun z prostředků Evropské unie. „Největší objem naší podpory míří do vodohospodářské infrastruktury a výměn nevyhovujících kotlů zhoršujících kvalitu ovzduší. Finance ale míří i do odpadových projektů, jedním z nejúspěšnějších v tomto kraji je zřít-

V Královéhradeckém kraji jde o celkem 215 projektů v celkové výši asi 2,6 miliardy korun z prostředků Evropské unie.

zení skladu potravin pro Potravinovou banku Hradec Králové s naší bezmála 23milionovou podporou,“ připomíná ministr Petr Hladík.

Více než 300 milionů korun směřuje v kraji na tzv. kotlíkové dotace. Úspěšné jsou tu i projekty Modernizačního fondu z programu RES+ s dotací převyšující částku 400 milionů korun. Dále jsou tu aktivity například z programů HEAT a ENERGETS, jako je projekt Horkovodní biomasová kotelna a horkovodní plynová kotelna společnosti ČEZ, a. s., ve Dvoře Králové s dotací 110 milionů korun nebo Plynofikace uhelné kotelny cukrovaru České Meziříčí se 116milionovou dotací.

Dalším využívaným dotačním programem z prostředků Evropské unie je program LIFE, který podporuje aktivity související se zlepšením životního prostředí a klimatu. Mimo jiné šla podpora v Libereckém kraji do projektu LIFEPOPWAT, ten cílil na inovativní technologie minimalizující kontaminaci mokřadů nebezpečnými látkami, které lze v životním prostředí jen těžko likvidovat.

Vláda se v roce 2023 věnovala i suchu

Během pracovního výjezdu vlády předložili ministr Petr Hladík spolu s ministrem zemědělství Markem Výborným také aktuální Poziční zprávu o pokroku při plnění Konceptce ochrany před následky sucha pro území České republiky na období 2023–2027 za rok 2023. „Rok 2023 byl pro Evropu historicky nejteplejším, avšak v Česku jsme extrémní dopady veder nepočítali. Dokonce jsme díky dostatečně naplněným přehradním nádržím nemuseli během poklesů průtoků ve vodních tocích ani přikročit k omezení vody. I tak ale musíme dále masivně podporovat adaptační opatření, jen vloni na ně resorty životního prostředí a zemědělství vydaly celkem 26,8 miliardy korun,“ uzavírá ministr Hladík. ●

► **Výzvy za 700 milionů podpoří energetické úspory veřejných budov**

V novém balíčku výzev z Operačního programu Životní prostředí 2021–2027 je připraveno více než 700 milionů korun. Tyto prostředky pomohou zlepšit energetickou účinnost gastro provozů a prádeln v sektoru školství, ve zdravotnictví a v sociálních službách. Tři sta milionů z nich míří cíleně do méně rozvinutých regionů. Aktuálně vypsané výzvy podpoří také stav krajiny, část dotací totiž směřuje na obnovu stability svahů.

„Úspory energií ve školách, školách nebo nemocnicích se netýkají jen výroby například ze solárních panelů nebo zateplení budov, dalším důležitým krokem je efektivní využívání energií při provozu v budovách. A právě proto nabízíme příspěvek i na další modernizaci provozu školních jídelen nebo prádeln v nemocnicích a dalších technologií ve veřejných budovách. Prostě znovu a dokola platí, že nejlepší energie je ta,

kterou nemusíme spotřebovat,“ vysvětlil ministr životního prostředí Petr Hladík.

Prostředky v celkové výši 600 milionů korun rozdělí 63. a 64. výzva. Obě jsou zaměřeny na projekty na snížení spotřeby energie gastro provozů a prádeln ve školách, sociálních zařízeních a zdravotnických institucích. Zažádat půjde i o podporu projektů snížení energetické náročnosti u dalších technologických zařízení ve veřejných budovách, přičemž 63. výzva cílí na méně rozvinuté regiony (Ústecký, Karlovarský, Pardubický, Liberecký, Královéhradecký, Moravskoslezský, Olomoucký a Zlínský kraj), zatímco 64. výzva je určena pro takzvané přechodové regiony (Středočeský, Plzeňský, Jihočeský kraj a Vysočina).

Výše dotace může dosáhnout až 50 % způsobilých výdajů. Příjem žádostí odstar-

tovala 1. dubna 2024 a žádat bude možné až do 3. března 2025. Aktuálně vyhlášené výzvy jsou průběžné s jednokolovým hodnocením a jsou adresovány žadatelům z celé republiky s výjimkou hl. města Praha.

„V rámci aktuálního programového období OPŽP jsme v oblasti energetických úspor u veřejných budov vypsalí již pět výzev, o které byl ze strany obcí, měst a dalších veřejných subjektů veliký zájem. Celkem si o podporu v souhrnné výši přes 7 miliard korun řeklo 559 žadatelů,“ doplnil ředitel Státního fondu životního prostředí ČR Petr Valdman.

Poslední z balíčku nových výzev s číslem 71 je zaměřena na obnovu stability svahů. Žádející mohou žádat o dotaci od 20. března 2024 do 15. listopadu 2024. Ve výzvě je připraveno 100 milionů korun a výše dotace může dosáhnout až 80 % způsobilých výdajů. ●

▶ Poloviční úrok a nízké splátky: výhodný úvěr k programu „Oprav dům po babičce“ je na dosah

Lidem, kteří nemají nasporeno na renovace bydlení, se otevírá unikátní možnost zvýhodněného úvěru k investičnímu programu Oprav dům po babičce.

Vyhlášením výzvy z Modernizačního fondu a podpisem rámcových dohod mezi Státním fondem životního prostředí ČR a bankovními institucemi s licencí ČNB mohou domácnosti snadno dosáhnout na financování energeticky efektivních renovací rodinných domů.

Vzájemnou spolupráci se Státním fondem životního prostředí ČR (SFŽP ČR) při poskytování zvýhodněných úvěrů vyjednaly a deklarovaly svým podpisem rámcových smluv stavební spořitelny sdružené v Asociaci českých stavebních spořitelen (ČSOB stavební spořitelna, Modrá pyramida, Raiffeisen stavební spořitelna a Stavební spořitelna České spořitelny) a UniCredit Bank.

Výzva z programu HOUSEnerg Modernizačního fondu vyhlášená 28. února 2024 se otevřela pro všechny instituce s licencí ČNB pro poskytování úvěrů. Spolupráce bankovního sektoru a SFŽP ČR umožní poskytování zvýhodněných úvěrů na kompletní renovace rodinných domů pro maximální energetické úspory a využití obnovitelných zdrojů energie.

„Unikátní spolupráce bankovního sektoru a státu umožní renovace i těm domácnostem, které nemohou realizace pokrýt z vlastních zdrojů. Zjednodušeně řečeno, část finančních prostředků dostanou žadatelé předem formou nevratné dotace, zbytek si půjčí ve srovnání s běžnými úvěry za poloviční úrok. Je to jedinečný finanční nástroj, který doporučují ekonomové včetně Národní ekonomické rady vlády, a Místní úřady životního prostředí je první, kdo ho připravil. Výhoda je nejen menší administrativa, ale i fakt, že peníze se vrací zpět a mohou se používat pro další renovace,“ říká ministr životního prostředí Petr Hladík a dodává: „Splátky úvěru budou nízké a mohou být rozloženy až na dvacet let i více. Díky takto nastaveným parametrům kofinancování mají domácnosti možnost snížit své náklady na bydlení ihned, benefity v podobě nízkých účtů za energie však budou čerpat už napořád.“

Žádosti o podporu z Modernizačního fondu na prostředky pro výhodné půjčky mohou banky a spořitelny prostřednictvím vyhlášené výzvy podávat už od 15. března 2024 (je to termín pro podávání žádostí ze strany bank a spořitelen, nijak nesouvisí s termíny pro žádosti klientů o poskytnutí úvěru).

Finance na zvýhodněný úvěr rovným dílem poskytnou SFŽP ČR bezúročně z Modernizačního fondu a finanční instituce z vlastních zdrojů. Výsledný úrok bude díky této kombinaci poloviční s fixací minimálně na pět let. Pro rok 2024 byla maximální výše RPSN (roční procentní sazba nákladů) zastopována na 3,5 %.

Kdy a kdo může o úvěr požádat

Banky a spořitelny zapojené do výzvy SFŽP ČR mohou začít zvýhodněné úvěry nabízet již od začátku března, o úvěr mohou žádat i ti, kteří již dotaci v programu Oprav dům po babičce získali v předchozích měsících.

Zvýhodněný úvěr bude poskytován úspěšným žadatelům v programu Oprav dům po babičce na pokrytí způsobilých výdajů renovace a může dosáhnout až dvojnásobku schválené dotace. SFŽP ČR vyčlenil na výhodné úvěry 5 miliard korun, banky a stavební spořitelny poskytnou stejnou částku.

„Domácnosti budou mít k dispozici celkem 15 miliard k předfinancování svých projektů v rámci programu Oprav dům po babičce: 5 miliard korun na dotaci, 10 miliard na úvěr. Nárok na půjčku není automatický, bankovní domy mají ze zákona povinnost provést vyhodnocení konečného příjmu z hlediska bonity a úvěrové způsobilosti, stejně jako u jakéhokoliv jiného úvěru,“ vysvětluje ředitel SFŽP ČR Petr Valdman a doplňuje: „Díky kombinaci úvěru se zálohově poskytnutou dotací zvyšujeme dostupnost renovací dalším domácnostem. Tyto peníze budou mít pozitivní vliv nejen na úspory domácností, ale i na ekonomiku multiplikačními efekty, navíc splacené finanční prostředky se opět využijí na podporu dalších energetických úspor.“

Na pobočku pro úvěr i poradenství

„Služby poskytované stavebními spořitelny se od letošního ledna rozšířily o dotační poradenství ke všem dotačním titulům programu Nová zelená úsporám. Žadatelé o úsporná řešení tak získají již nyní na pobočkách stavebních spořitelen a jejich mateřských bank informace a rady ohledně dotací a v další fázi i asistenci při podání žádosti a vyřízení výhodného úvěru,“ říká Libor Vošický, předseda Asociace českých stavebních spořitelen, a dodává: „Cílem je zajistit, aby občané Česka měli na jednom místě přístup k poradenství, dotacím a dostupným úvěrům pro investice do energetických úspor.“

Vyhlášení výzvy a zahájení poskytování finančních prostředků na zvýhodněné úvěry směrem k bankovním institucím je úspěšným vyústěním loni uzavřeného memoranda mezi Ministerstvem životního prostředí, Ministerstvem financí a Asociací českých stavebních spořitelen, ve kterém se společně dohodly na spolupráci v oblasti financování energetických úspor domácností. Banky a stavební spořitelny, které se již zapojily nebo v budoucnu zapojí do spolupráce, se budou podílet na energetické transformaci českých domácností nejen poskytováním výhodných úvěrů za-



Foto: Shutterstock/Pavel Svoboda Photography

datelům, kteří již čerpají dotaci Oprav dům po babičce.

Oprav dům po babičce

Program Oprav dům po babičce podporuje komplexní renovace starších neúsporných domů. Podmínkou získání finančních prostředků je realizace důkladného zateplení, renovaci lze dále doplnit o všechna další opatření jako ve standardním programu. Dotace se snaží upřednostnit renovace starších domů před novou výstavbou a zároveň myslí i na lidi, kteří na renovaci nemají dostatečné finanční prostředky. Proto jsou prostředky, které mohou přesáhnout i milion korun, poskytnuty ještě před zahájením prací.

Například rodina, která žije ve starším nezatepleném domě s vysokými provozními náklady, si požádá o dotaci Oprav dům po babičce na optimální zateplení a o výměnu starého kotle, fotovoltaiku, rekuveraci, dešťovku či zelenou střechu. Finanční podporu, která může přesáhnout i jeden milion korun, dostane předem a zbytek si půjčí za výhodných podmínek. Dotace společně s úvěrem poskytne dostatek peněz na renovaci, v ideálním případě nebude rodina potřebovat žádné předem nasporené finance, nebo jen malou část z celkových nákladů. Renovovaný dům bude výrazně úspornější a peníze ušetřené za energie pomohou domácnostem splatit úvěr.

Program je adresován zejména rodinám s dětmi, úspěšní žadatelé získají k standardním bonusům i rodinný bonus ve výši 50 tisíc korun za každé nezaopatřené dítě. Státní fond životního prostředí ČR přijal k dnešnímu dni 1 232 žádostí o zálohovou dotaci na komplexní renovaci rodinného domu. ●

► Jedinečná příroda **Bílých Karpat** pod jednou střechou



Foto: Jiří Tomeš



Foto: Jiří Tomeš

Moderní návštěvnické středisko je umístěno v historické části Veselí nad Moravou, které je vstupní branou do jižní části chráněné krajinné oblasti Bílé Karpaty. **Dům přírody Bílých Karpat v březnu slavnostně otevřel ministr životního prostředí Petr Hladík společně s hejtnanem Jihomoravského kraje Janem Grolichem.**

Je součástí programu Dům přírody, který ve spolupráci s partnery realizuje Agentura ochrany přírody a krajiny ČR. Investorem a provozovatelem Domu přírody Bílých Karpat je místní organizace Českého svazu ochránců přírody (ČSOP).

„Přírodu jižní Moravy mám rád a vždycky se do ní rád vracím. O to víc vítám, že tady vznikl Dům přírody, který díky svým vzdělávacím aktivitám pomůže tuto jedinečnou oblast Bílých Karpat nejen více poznat, ale hlavně ukáže, jak ji chránit. Děti, studenti i dospělí tu najdou velkou škálu aktivit i hravou expozici, která je provede místní říší zvířat, lesa a luk. Je to další skvělá příležitost, jak pěstovat vztah k přírodě a radost z péče o ni. Proto mě těší, že jsme toto moderní návštěvnické centrum mohli jako Ministerstvo životního prostředí podpořit dotací téměř 72 milionů korun,“ říká ministr životního prostředí Petr Hladík. Dotace pochází z Operačního programu Životní prostředí.

Návštěvnické středisko vzniklo na místě střediska ekologické výchovy, které poskytovalo informace a osvětu o přírodě Bílých Karpat téměř třicet let.

„Dlouho jsme přemýšleli, kdo by měl návštěvníky v Domě přírody provázet expozicí. Nakonec jsme se rozhodli pro obyvatelku bělokarpatských lesů a luk – užovku stromovou. Celá expozice totiž sází na hravost a interaktivitu. Největší prostor samozřejmě věnujeme jedinečným bělokarpatským loukám, ale Dům přírody není jen expozice, budou tu kroužky pro děti, dospělí se mohou těšit na tematické přednášky, exkurze i další akce. Budování domu přírody nebylo jednoduché, jsme proto velmi vděční za pomoc Jihomoravského kraje a města Veselí nad Moravou,“ vysvětluje Jitka Říhová z ČSOP.

„Letos se na jižní Moravě otevřou hned tři Domy přírody: kromě Bílých Karpat ještě na Pálavě a v Hodonínské Důbravě. Budou to místa, kde budou moči návštěvníci víc poznat jedinečnost těchto částí Moravy. Proto jsme všechny finančně podpořili, jen na veselý Dům přírody kraj poskytl více než 10 milionů korun,“ dodává Jan Grollich, hejtnan Jihomoravského kraje.

„Podpora konceptu Domů přírody je pro náš kraj velmi důležitá. A to jak pro osvětu a rozvoj turismu, tak kvůli zapojení veřejnosti a především mladé generace do ochrany krásné přírody jižní Moravy. Zkrátka máme se čím chlubit, ale tím pádem i co chránit,“ souhlasí náměstek hejtmána pro oblast životního prostředí Lukáš Dubec.

„Program Dům přírody jsme koncipovali podle modelu, který funguje i jinde ve světě. Domy přírody orientují návštěvníky v území, poskytují jim základní

informace a zázemí. Chceme představit území nejrůznějšího charakteru, aby bylo vidět, jak je naše příroda a krajina rozmanitá. Rádi bychom, aby si lidé odnášeli, co dělat proto, aby taková zůstala i v budoucnu,“ vysvětluje František Pelc, ředitel Agentury ochrany přírody a krajiny ČR.

Dům přírody Bílých Karpat tvoří dvě spojené budovy. Původní, historická budova na Bartolomějském náměstí byla kompletně zrekonstruována. Druhá je novostavbou v pasivním stylu. I zde je umístěna část expozice, a to ve dvou patrech. Vznikl tady ateliér pro praktickou činnost nejen s dětmi, ale i pro různé workshopy a kurzy.

První část expozice seznamuje návštěvníky s celým karpatským horským obloukem, na krátkých záběrech z dronu i s nejzajímavějšími místy Bílých Karpat. Druhá se věnuje lesu, představení jsou i jeho typičtí obyvatelé, například jasoň dymnivkový, modranka karpatská, tesařík alpský, zdůrazněn je význam mrtvého dřeva. Největší prostor zaujímá část o loukách, biodiverzitě zdejších travních porostů a o tom, jak o ně pečovat. Odvíjí se tu osm příběhů, které se na loukách během roku odehrávají, od přezimování rostlin a živočichů až po klíčení orchidejí, vývoj modráska či vznik čarodějních kruhů. Poslechnout si lze i zvuky, které vydává chřástal, kobylka nebo cvrček. Návštěvníci si mohou pod lupou prohlédnout semínka nejběžnějších lučních bylin.

V nové budově je představena propojenost nadzemí a podzemí. Návštěvníci tu mohou zhlédnout nejrůznější filmy s tematikou půdy i přírody Bílých Karpat, čeká je i interaktivní hra. Na panelu Tipy na výlety se nabízí dvacet výletů včetně popisu trasy a výčtu přírodovědných a kulturních zajímavostí.

Venkovní prostory lákají na model řeky Moravy s meandry, který ukazuje, jak zadržet vodu v krajině. Je tu přírodní zahrada s hmyzím hotelem, mrtvým dřevem, kompostem, bylinkovým záhonem, ukázkou druhově bohaté louky, vzácnými plevele, v zástinu i druhy světlých lesů. ●

Podpora konceptu Domů přírody je pro náš kraj velmi důležitá. A to jak pro osvětu a rozvoj turismu, tak kvůli zapojení veřejnosti a především mladé generace do ochrany krásné přírody jižní Moravy

▶ Zelená modernizace: příležitost pro české občany, obce i firmy

Ministerstvo životního prostředí uspořádalo komunikační kampaň zaměřenou na zelenou modernizaci. Cílem je informovat širokou veřejnost o příležitostech, které se zelenou modernizací do České republiky přicházejí. **Na proměnu energetiky, adaptaci přírody a inovace má Česko stovky milionů korun, kampaň představuje možnosti, jak je lze efektivně využít.**

„Česká zelená modernizace otvírá příležitosti každému a je důležité, abychom ji efektivně využili. Bude mít pozitivní dopady nejen na kvalitu života obyvatel a stav životního prostředí. I pro firmy a český průmysl bude v mnoha směrech novou a potřebnou příležitostí. České firmy přirozeně potřebují zelenou energii z obnovitelných zdrojů – a pokud ji nebudeme mít dostatek, budou ji raději nakupovat v zahraničí. Potřebujeme pragmaticky modernizovat český průmysl, energetiku a teplárenství, abychom se jako Česko nestali nekonkurenceschopnými, protože jiné průmyslové areály v zemích Evropské unie budou mít výhodu, což nechceme. Byl bych nerad, aby tu byla za patnáct let velká nezaměstnanost, velmi nízká přidaná hodnota a nekonkurenceschopná výroba,“ vysvětluje ministr životního prostředí Petr Hladík s tím, že právě to je důvodem, proč zelenou modernizaci potřebujeme.

„Díky podpoře mohou firmy inovovat a modernizovat své provozy a využívat nové technologie. Další možností je také efektivnější využívání odpadů. A stejně jako domácnosti mohou i firmy začít šetřit na energiích a čerpat je efektivně z lokálních zdrojů a tím podpořit svou soběstačnost,“ dodává ministr.

Zelená modernizace představuje veškeré aktivity, které Česko i Evropa realizují k účinnému zmírnění dopadů změny klimatu. Zahnuje investice do čisté energie, její dostupnosti a úsporných opatření a také na podporu udržitelné dopravy, adaptace krajiny a pomoci zranitelným domácnostem a regionům. Spadá pod ní většina programů, ze kterých už teď čerpáme finanční prostředky, například Operační program Životní prostředí,

Národní plán obnovy i úspěšný program Nová zelená úsporám.

Kampaň je součástí dlouhodobé komunikace Ministerstva životního prostředí. Jejím cílem je upoutat pozornost a zároveň zahájit komunikaci o tomto tématu. Zelená modernizace pomáhá lidem zvládnout změnu klimatu jako jednu z největších současných výzev a nabízí cesty, jak tu zanechat zdravé životní prostředí a rozmanitou přírodu i pro budoucí generace.

Zelená modernizace zároveň pomáhá k obnově naší krajiny a její adaptaci na změnu klimatu. Podpora směřuje například k navrácení vody do krajiny či ke zkvalitnění vodárenských soustav a vylepšení procesu čištění odpadních vod v obcích a domácnostech. Zároveň podporujeme zlepšení ochrany kvalitní půdy a také agrovoltaiku, která umožňuje využití půdy jak pro produkci, tak pro výrobu energie. Cílem Zelené modernizace je také předcházet vzniku odpadu a posilovat princip cirkularity, tedy opětovného využití materiálu. K tomu přispívá například recyklace či připravovaný zálohový systém na nápojové obaly.

Podstatnou součástí Zelené modernizace je také renovace bytového fondu. S tím pomáhá jeden z neúspěšnějších dotačních programů Nová zelená úsporám. „V Česku je každý šestý dům neobydlený, to je asi 400 000 domů. Je mnohem levnější opravit staré domy než stavět nové. Proto renovace podporujeme z investičního programu Nová zelená úsporám. Navíc díky renovaci domu či bytu je možné

snížit spotřebu energie na vytápění o 69 %,“ uvedl ministr Hladík.

Kampaň vychází z dat z výzkumů veřejného mínění STEM a Institutu 2050. Data ukazují, že Češi si sice dokáží spojit pojem zelené modernizace se zlepšením kvality ovzduší (56 % dotazovaných) či stavu krajiny (55 %), ale nespojují si ho se zlepšením jejich ekonomické situace. A protože dohoda pro budoucnost může zlepšit ekonomickou situaci nás všech, spouští ministerstvo tuto přehlednou kampaň, kterou bude možné zhlédnout zejména v online prostoru, v médiích a na sociálních sítích.

Kampaň realizovala mediální agentura Media Age, která zvítězila v soutěži na veřejnou zakázku s nabídkou 2 515 000 korun bez DPH. Probíhala od konce února do začátku dubna tohoto roku. Komunikace bude ale pokračovat i po skončení naplnění zakázky, nejedná se o jednorázovou akci. Jde o nastavení komunikačního stylu pro opatření týkající se zelené modernizace, které nás v dalších měsících a letech čekají. Součástí kampaně je webová stránka Zelenamodernizace.cz, kde jsou přehledně dostupné veškeré informace k této transformaci tak, aby byla veřejnost informována transparentně a srozumitelně. Jsou zde především informace ohledně čerpání dotačních programů včetně odkazů na potřebné weby s podrobnějšími informacemi. Stránky zároveň nabízejí prezentaci příkladů z dobré praxe jako formu podpory a motivace. ●

▶ Obce si mohou pořídit akční plány pro udržitelnou energii a klima

Už po šesté otevře rezort životního prostředí výzvu na podporu Paktu starostů a primátorů pro klima a energii. Jejím cílem je podpora udržitelného rozvoje obcí, zlepšení kvality životního prostředí a života obyvatel a příspěvi k dosažení klimaticko-energetických závazků. V Národním programu Životní prostředí je připraveno patnáct milionů korun.

Samosprávy sdružené v Paktu starostů a primátorů pro udržitelnou energii a klima si mohou požádat o dotaci až dva miliony korun. Peníze mohou obce, dobrovolné svazky obcí či místní akční skupiny využít na zpracování

Akčních plánů pro udržitelnou energii a klima, organizaci místního dne pro klima a energii nebo na podporu jednoho pracovního místa na plný nebo částečný pracovní úvazek.

„Jsme rádi, že počet obcí zapojených do Paktu stoupá, aktuálně je v něm 282 obcí. Klimatická změna se týká všech úrovní, tedy i samospráv, akční plány a další opatření jim pomohou se s ní vyrovnávat,“ říká ředitel Státního fondu životního prostředí ČR Petr Valdman.

Příjem žádostí se otevře na začátku září letošního roku a potrvá do konce února 2025 nebo do vyčerpání alokace. Výzva je určena pro obce, dobrovolné svazky obcí

a místní akční skupiny, které musí být již před podáním žádosti registrovány v oficiální databázi signatářů Paktu starostů a primátorů.

Orgány místní samosprávy se do iniciativy mohou zapojit tím, že rozhodnutí ohledně účasti v Paktu schválí obecní zastupitelstvo. To současně pověří starostu nebo primátora podpisem formuláře o přistoupení, který následně zašle kanceláři Paktu. Samotná účast v Paktu je zdarma, oproti tomu obec získává metodickou podporu, možnost sdílení dobré praxe s ostatními signatáři a širší možnosti propagace svých aktivit a jejich financování. ●

▶ Meziročně přibýly **stovky tisíc nových stromů**, sázelo se na osmnácti stech místech



Foto: archiv SFŽP ČR

Přes 4,3 milionu stromů přibýlo do polí a měst za posledních pět let. Zmapovali to odborníci z iniciativy Sázíme budoucnost, která právě před pěti lety vznikla na podporu ozdravení české krajiny a zvýšení její odolnosti proti zhoršujícím se dopadům změny klimatu.

„Jedná se bezmála o 640 tisíc stromů více než vloni. Do výsadbových akcí se podařilo zapojit přes 106 tisíc dobrovolníků a dobrovolnic, kteří od roku 2019 osázeli 8 854 míst po celém Česku. Jen za poslední rok jsme zmapovali na osmnáct set výsadbových akcí,“ komentuje Miroslav Kunderata, strategický ředitel Nadace Partnerství, který stál u zrodu myšlenky Sázíme budoucnost.

Jednu z takových výsadeb podnikli na jaře loňského roku místní v obci Hlavatce na jihu Čech. Tamější zastupitelé dostali v loňském roce nápad, že by za každé dítě narozené v obci vysadili jeden strom, který by opatřili cedulkou se jménem sázejícího a datem výsadby. Když však našli na webu výzvu Nadace Partnerství, rozhodli se této výzvy využít a vysadit rovnou stromy i za děti, které již v obci bydlí. Místní myslivci, rybáři, hasiči i ženy z Červeného kříže se navíc rozhodli navíc vysázet ovocno-listnatý sad u cesty do obecního lesa, aby si děti za pár let mohly na procházce utrhnout ovoce a sníst ho na nově vybudované lavičce. A protože obec má 150 obyvatel, vysadili rovnou 150 stromů. Díky tomu si starosta obce v Brně převzal ocenění v soutěži Zlatý rýč za neaktivnějšího sazeče.

„Děkujeme Nadaci Partnerství a Státnímu fondu životního prostředí ČR, že nám finančně pomohly projekt realizovat. Z dotace jsme nakoupili stromky, kůly a vaky, a dokonce jsme zaplatili i místnímu zemědělci závlahu na dlouhou dopředu,“ komentuje starosta

Matěj Baloun a druhým dechem dodává: „Doporučuji všem, aby využili dotačních možností Nadace Partnerství, protože administrace grantu je velmi jednoduchá a intuitivní, kontaktní osoby jsou milí lidé a rádi se vším poradí, ale zejména sázení stromů má smysl, protože je to naše budoucnost.“



Foto: archiv SFŽP ČR

Mezi dalšími oceněnými byly i jihomoravské Vohančice nebo Kubšice či trojice základních škol. Děti té neaktivnější z pražských Bohnic mají na kontě už úctyhodných 1 200 stromů. Ocenění Zlatý rýč si převzali i zástupci několika spolků, soukromých zemědělců nebo firem.

Takové výsadby jsou nákladné, Nadace Partnerství spočítala, že náklady na jeden strom včetně následné péče vyjdou v průměru na dva tisíce korun. Proto je jedním z cílů projektu Sázíme budoucnost zprostředkovat finance na sázení a učí-

nit je dostupnější. To se mimo jiné povedlo díky unikátnímu mechanismu 1+1 na stromy, který běží od podzimu 2022 do letošního jara.

„Díky spolupráci se Státním fondem životního prostředí ČR, který se rozhodl přidat ke každé koruně od firemních i individuálních dárců Nadace Partnerství jednu další na stromy, se podařilo podpořit jednotlivce i komunity v sázení celkem 16,2 milionu korun. Prostřednictvím kombinace soukromých a veřejných prostředků tak nyní můžeme vidět dvojnásobný dopad našeho úsilí v krajině,“ dodává Miroslav Kunderata.

Ministerstvo životního prostředí, pod které Fond spadá, bylo od začátku jedním z klíčových spoluiniciátorů a partnerů celé myšlenky Sázíme budoucnost. Další cíl vymezený před pěti lety tak logicky směřoval k zákonům a normám, které mají život stromům ulehčit.

„Stromořadí ve městech mají obrovskou hodnotu a nezastupitelné místo. Proto připravujeme v novele zákona o ochraně přírody a krajiny jeho zrovnoprávnění s technickými sítěmi. Stromy tak budou mít své ochranné pásmo stejně jako elektrína, vodovod nebo plynovod. Zároveň bude platit pravidlo kompenzace pro stavebníky, které je bude motivovat k tomu, aby stromy nekácely, případně aby provedli výsadbu v blízkém okolí,“ uvedl ministr životního prostředí Petr Hladík s tím, že zároveň na resortu připravují také novelu zákona o ochraně zemědělského půdního fondu, která usnadní výsadbu stromořadí na zemědělské půdě.

„Krajinné prvky, jako jsou třeba stromořadí, mají pozitivní vliv na odolnost krajiny vůči působení eroze. Aktuálně musejí zemědělci, kteří chtějí vysadit stromy, platit za vyměti půdy ze zemědělského půdního fondu. Tuto bariéru chceme v novele zákona odstranit a podpořit tak realizaci krajinných prvků a přispět k obnově pestrosti zemědělské krajiny,“ doplňuje ministr.

„Ministerstvo životního prostředí zároveň podporuje výsadbu i finančně. Pravidelně vyhlašujeme výzvy z Operačního programu Životní prostředí či z Národního programu Životní prostředí, které měly velký úspěch. Připravili jsme proto také grantové schéma, kdy jsme dotace převedli na Nadaci Partnerství, která finančně dále podporuje výsadbu,“ zakončuje ministr Hladík.

Trendy, které se podařilo odhalit díky unikátní databázi na www.sazimebudoucnost.cz, hovoří již několik let jasně. „Nejoblíbenějším typem výsadby jsou již tradičně aleje, které vznikají podél polních cest, silnic a toků řek nebo stíní a pomáhají s vedrem v ulicích. Neaktivnější jsou podle statistik v sázení samosprávy a veřejné instituce, stovky akcí ale každoročně zorganizují občané sami nebo skrze spolkovou činnost. Právě akce obcí a občanské společnosti jsou také nejoblíbenějšími co do počtu zúčastněných dobrovolníků. Neaktivnější se do ozeleňování pustili ve středních Čechách a na jižní a severní Moravě. V krajině přibýlo nejvíce dubů, lip a javorů,“ uzavírá výčet Kunderata. ●

► Představujeme **aktuální podporu z OPST** pro obce v uhelných regionech

Pro obce, které leží v Ústeckém, Karlovarském a Moravskoslezském kraji, je v programu Spravedlivá transformace připravena řada možností, jak podpořit rozvoj na svém území v rámci transformace a přechodu na nízkouhlíkové hospodářství.

Pro téma obnovy území po těžbě je vyhlášen balíček výzev, které zafinancují projekty na obnovu území po těžbě hnědého a černého uhlí. Pro žadatele jsou připraveny 2 miliardy korun na širokou škálu aktivit. Výzvy č. 22, 23 a 24, Koncepce a příprava projektů, jsou otevřeny do poloviny roku 2024 stejně jako výzvy č. 25, 26, 27, Příroda a krajina, které podporují biodiverzitu nebo opatření proti erozi. K oživení území např. zpřístupněním zajímavých lokalit či výstavbou cyklostezek slouží výzvy č. 28, 29 a 30, Infrastruktura, které přijímají žádosti až do poloviny roku 2025.

Velký zájem zaznamenáváme ve výzvách č. 39, 40 a 41, Obnova území – veřejné služby, kultura, sport a rekreace, ze kterých lze financovat výstavbu či moder-

nizaci muzeí a galerií, opravovat kulturní památky, stavět nebo modernizovat komunitní centra a kulturní domy, rekreační areály a sportoviště nebo regenerovat brownfieldy. Tyto výzvy budou otevřeny do konce roku 2024.

Důležitou podmínkou u všech výzev na obnovu území je realizace projektů v lokalitách, které byly bezprostředně ovlivněny těžbou uhlí nebo na ni navazujícími činnostmi. Přesné vymezení těchto lokalit včetně seznamu dotčených katastrálních území najdete u jednotlivých výzev.

V Karviné a Sokolově jsme se setkali se zástupci krajů a obcí z dotčeného území, abychom společně probrali možnosti využití dotací z programu Spravedlivá transformace a vzájemně si vyměnili zkušenosti z výzev. Zástupci obcí také představili připravované projektové záměry a náměty, jak konkrétně zacílit prostředky spravedlivé transformace. „*Aktivní přístup zástupců území je pro úspěšnou transformaci klíčový, jsme proto rádi za každou takovou akci*

v území a těšíme se na další,“ řekla po akci ředitelka programu Radana Leistner Kratochvílová.

Do konce roku 2024 jsou také otevřeny výzvy č. 19, 20, 21, Řemeslné inkubátory, ze kterých lze financovat rozšíření prostoru a modernizaci otevřené řemeslné dílny, včetně pořízení nového vybavení nebo vybudování nového otevřeného řemeslného inkubátoru, který bude obsahovat prostory a zázemí dílen pro tradiční řemesla, umění a design, technologie a gastronomie.

V tomto roce připravujeme vyhlášení řady dalších výzev, například na podporu zájmového vzdělávání včetně vybudování potřebné infrastruktury nebo výzvy, které přispějí k posílení sociální stabilizace v Ústeckém a Karlovarském kraji.

Studujte nás na webu a sociálních sítích, ať vám neuniknou aktuální informace o vyhlášených výzvách a akcích k tématu Spravedlivé transformace, které pro vás pořádáme přímo v regionech. ●

► Je připraveno 20 milionů **pro partnery projektů LIFE**

Třetím rokem mohou partneři projektů LIFE žádat o podporu z národních zdrojů. Ministerstvo životního prostředí vyhlásilo další národní výzvu k předkládání žádostí o podporu na spolufinancování účasti partnerů v běžících projektech podpořených v evropské výzvě unijního programu LIFE. Díky tomu mají české projekty výrazně vyšší šanci uspět.

Výzva LIFE Partner je určena pro spolufinancování českých partnerů tradičních, standardních akčních projektů, koordinačních a podpůrných akcí a integrovaných projektů podpořených z unijního programu LIFE v rámci výzev vyhlášených Evropskou komisí v letech 2014–2020 v programech Životní prostředí a Klima a v letech 2021–2022 v oblastech Životní prostředí a Opatření v oblasti klimatu.

„*Celková alokace pro tuto výzvu činí v letošním roce 20 milionů korun,*“ říká ředitel odboru finančních a dobrovolných nástrojů MŽP Tomáš Kažmierski a pokračuje: „*Výše podpory udělená žadateli činí maximálně 20 % z konečných způsobilých výdajů projektu připadajících na rozpočet partnera a zároveň ne více než milion korun. Maximální výše příspěvku pro spolufinancování projektu v součtu grantu poskytnutého Evropskou komisí a podpory přidělené z národních výzev koordinujícímu příjemci a partnerům může činit nejvýše 95 % celkových způsobilých výdajů projektu.*“

Žádost o podporu musí být podána nejpozději do 7. května 2024. Oprávnění žadatelé, jejichž žádosti splní formální náležitos-

ti, budou vyzváni k předložení projektové dokumentace nejpozději 7. června 2024. Uzávěrka příjmu kompletní dokumentace je 31. července 2024. Výsledky žadatelům sdělíme písemně do 31. října 2024.

Finanční prostředky z národní výzvy LIFE Partner míří nejen na úhradu budoucích způsobilých výdajů v rámci grantové smlouvy, tedy výdajů uhrazených do konce realizace projektu, ale i některých způsobilých výdajů již zaplacených v průběhu realizace projektu, jako jsou například mzdové náklady, služby nebo nákup a pořízení materiálu a vybavení. O finanční prostředky na krytí výdajů lze možné žádat v obou kategoriích. Podpora bude obecně poskytnuta v režimu dvou plateb. První platba, ve výši 80 % udělené částky, bude příjemci poskytnuta po schválení podpory, resp. po podpisu rozhodnutí o poskytnutí dotace. Druhá, závěrečná platba ve výši až 20 % bude vyplacena po ukončení projektu a schválení závěrečné monitorovací zprávy. Oprávněným žadatelem je každá právnická osoba se sídlem na území České republiky, s právní subjektivitou a identifikačním číslem organizace, která je v pozici partnera projektu, který je ke dni vyhlášení výzvy v realizaci a jehož plánovaný termín ukončení je zároveň nejdříve po 31. prosinci 2024. Termínem ukončení je míněn aktuální termín platný v době podání žádosti. Žadatelé se musí na projektu podílet

PODCAST

Na webu [DotaceEU.cz](https://dotaceeu.cz), patřícím Ministerstvu pro místní rozvoj, můžete pravidelně sledovat podcast Evropské fondy v letech 2021–2027. Nedávno se zde v rámci tématu Přímý řízené programy Evropské komise mluvilo o úspěšném unijním programu LIFE. Podcast najdete v sekci Jak získat dotaci z fondů EU – Podcasty.

věcně, tedy přímou účastí na realizaci aktivit, a finančně tím, že vkládají do rozpočtu projektu vlastní finanční příspěvek.

Výzva k předkládání žádostí o podporu z národních zdrojů alokovaných pro program LIFE je součástí dlouhodobé ministerské podpory českých žadatelů v programu LIFE prostřednictvím nejen finanční, ale i informační a konzultační pomoci. Podpora poskytovaná z národních zdrojů usnadňuje zapojení českých subjektů do přípravy a realizace opatření, která mají pozitivní dopady v oblasti životního prostředí a klimatu. „*Chceme finančně ulehčit českým partnerům v projektech a jsme opravdu rádi, že můžeme tuto výzvu vyhlásit i v letošním roce,*“ říká na závěr ředitel odboru finančních a dobrovolných nástrojů MŽP Tomáš Kažmierski. „*Chceme tak přispět ke zvýšení absorpční schopnosti programu LIFE ve prospěch příjemců z Česka.*“ ●

► **Děti z Přezletic, Jenštejna a Podolanky u Prahy chodí už od loňského roku do nové základní školy Panská pole.** Ta patří k nejlépe vybaveným v Česku.

NOVÁ SVAZKOVÁ ŠKOLA SÍDLÍ V ÚSPORNÉ NOVOSTAVBĚ



Foto: archiv SFŽP ČR

Je koncipována jako devítiletá s celkovou kapacitou 540 žáků a zřizuje ji Svazková škola Přezletice, Podolanka, Jenštejn – svazek obcí. Škola je unikátní svou architektonickou koncepcí, vybavením a rozsahem odborných učeben. Nachází se v ní osm odborných učeben: polytechnická a robotická, přírodovědná, hudební, jazyková, výtvarný ateliér, keramická dílna a péstitelské práce, cvičná kuchyně a také počítačová učebna. „*Děti si vyzkouší programování robotů i kuchařské soutěže. V jazykové přípravě žáků plánujeme propojení naší školy se zahraničními školami v Itálii a Anglii. Určitě vyrazíme do světa. Obavy z výbuchu v učebně fyziky a chemie našťastí nemáme a pokusy budou vítány,*“ uvedla při otevření v září loňského roku ředitelka školy Monika Dragounová.

„*Architektonický koncept přezletické školy je založen na jednoduchosti a transparentnosti. Rozvíjí základní společenský princip architektury, kterým je spojování. Propojení mezi lidmi vidíme vždy ve spojitosti s vytvořením pocitu svobody, volnosti a otevřenosti. Jsme proto pevně přesvědčeni o schopnosti správně utvářeného prostředí domu přispívat k dobrým vztahům,*“ říkají architekti z Kolrponu Petr Starčevič a Petr Macek, kteří budovu navrhli.

Kromě netradičního architektonického pojetí se škola vyznačuje moderními výukovými prostory, které ji řadí mezi nejlépe vybavené základní školy u nás. Za špičkovým nábytkem, speciálními výukovými pomůckami i interaktivními prvky stojí společnost MY DVA holding, specialista na školní interiéry. Řešení odborných učeben zahrnuje moderní technologie pro efektivní výuku, jako jsou interaktivní tabule s projektory, výsuvné systémy pro práci s PC, systém ROBOTEL pro výuku jazyků, výukové pomůcky PASCO pro vědecké experimenty, robotické sady a mnoho dalšího. Do kmenových učeben firma dodala jednomístné žákovské lavice s důrazem na variabilitu žákovských stolů. Dále se postarala o nábytek v kabinetech, jídelně či šatnách, vybavila tělocvičnu a další prostory.

Škola jako celek je z hlediska energetické náročnosti řešena jako mimořádně úsporná budova, což prakticky znamená téměř pasivní standard. Ekologicky hospodaří také s pitnou i dešťovou vodou. Objekt také využívá geotermální energii ze dvou tepelných čerpadel, má též vlastní solární elektrárnu na střeše jižního pavilonu i nadstandardní tepelnou izolaci. Je tam také systém

pro využívání takzvané šedé vody. Výstavba budovy byla podpořena z Operačního programu Životní prostředí. ●

HISTORIE ŠKOLY

Plánování stavby nové moderní budovy začalo před více než deseti lety, v roce 2011 ji zastupitelé zahrnuli do územního plánu. Svazkovou školu nazvanou Panská pole obce založily v roce 2017. Do té doby měly smlouvu s pražskou Vínouř o spádovosti. Žákům svazkové školy nejprve sloužila budova Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy v Brandýse nad Labem – Staré Boleslavi. Od školního roku 2020/2021 se škola přestěhovala do vily Melicharka v Brandýse nad Labem – Staré Boleslavi, v září 2022 byla výuka pro první ročníky rozšířena do ZŠ v Zelenči. V roce 2021 se začala budovat nová stavba. Počítaje slavnostním otevřením 4. září 2023 škola již pod novým názvem Svazková základní škola Panská pole funguje ve vlastních moderních prostorách v Přezleticích. ●



Foto: archiv SFŽP ČR



Foto: archiv SFŽP ČR



Foto: archiv SFŽP ČR



Foto: archiv SFŽP ČR



Foto: archiv SFŽP ČR



Foto: archiv SFŽP ČR



Foto: archiv SFŽP ČR



Foto: archiv SFŽP ČR



Foto: archiv SFŽP ČR

► Ostrava zrevitalizovala další park



Foto: Iveta Němečková



Foto: Iveta Němečková

Zcela novou podobu vetkl autor návrhu revitalizace Tylova sadu území předprostoru Přírodovědné fakulty Ostravské univerzity ve Slezské Ostravě. **Původně nevzhledné území bylo proměněno v městský park určený pro každodenní relaxaci obyvatel i vzdělávací aktivity studentů univerzity.**

Park nabízí nové dřevěné molo, chodníky, mobiliář a vyměněno bylo i veřejné osvětlení. Území má za sebou terénní a sadové úpravy, založen byl trávník a vysazeny nové stromy, keře, trvalky a cibuloviny.

„Významná a zdařilá změna podoby parku je na první pohled zřejmá. Věřejnost ji jistě přivítá a místo se záhy stane vyhledávaným prostorem pro odpočinek, ale i pro výukové aktivity studentů. Pořízen byl nový mobiliář v širokém spektru, počínaje dřevěným molem, neschází lavičky, stoličky i nádoby na tříděný odpad. Za zmínku stojí jistě i doplnění prostoru o vodící prvky pro zrakově handicapované osoby nebo atypické jezdecké mříže u dvou stávajících dominantních stromů k ochraně kořenů,“ objasnila Hana Tichánková, náměstkyně primátora pro strategický rozvoj a územní plánování a stavební řád.

Zpevněné plochy parku obsáhly mlatové i dlážděné chodníky, původní asfaltové povrchy byly odstraněny. Srážkové vody ze zpevněných ploch byly svedeny do mrtvého ramene s přelivovou vpusť a zaústěním zpět do kanalizace. Při revitalizaci bylo vyměněno stávající zařízení veřejného osvětlení, stejně jako šest svítidel na ulici Chittussiho. Nově instalována svítidla jsou s LED světelnými zdroji a autonomním řízením provozu. Návštěvníci parku naleznou v prostoru nové dřevěné molo o ploše přesahující 36 m² vyvýšené nad okolní terén o zhruba 60 cm. Dřevěné molo bylo vystavěno z modřínových terasových prken s protiskluzovým rýhovaním. Volen byl také esteticky vhodný a udržovatelný mobiliář včetně košů na směsný a tříděný odpad.

„Práce v území započaly o loňských letních prázdninách a dokončeny byly v březnu 2024. Náklady

na stavební práce revitalizace sadu dosáhly takřka 11 milionů korun. Novou podobu navrhl parku Atelier 38,“ vysvětlil Břetislav Riger, náměstek primátora pro investice. Projekt byl financován prostřednictvím Norských fondů.

Nově bylo vysazeno osm tradičních lip zelených, atraktivní javor Bürgerův i habr obecný. Mezi novou výsadbou nalezneme také jírovec, dřín, šerfyky, hortenzii latnatou, bobkovišň a mnohé další. Neschází stovky půdopokryvných brslenů i barvinků. Lidé se budou moci těšit i z krásy trvalek, zběhovců, bergenií, ostřice a řady dalších. Na jaře potěší návštěvníky květy stovek ladoněk i narcisů. Neschází ani kaprad' samec či hortenzie.

„Perspektivní zeleň byla zachována, kácení bylo realizováno pouze u provozně nebezpečných dřevin. Nevzhledná keřová zeleň byla nahrazena novou výsadbou. Vysazeno bylo deset nových stromů, zhruba osm desítek keřů, takřka 1 100 půdopokryvných dřevin. Nezapomněli jsme na trvalky a traviny, kterých bylo vysazeno téměř 6 000 kusů a doplnilo je 1 750 kusů cibulovin i skoro 60 kapradin. Založeny byly trávníky, parkový, bylinný i květnatý luční, v součtu bezmála 3 000 m²,“ shrnul náměstek primátora pro životní prostředí Aleš Boháč.

Historie území není nikterak zanedbatelná. Sad byl původně projektován jako náměstí, které však klasickým náměstím pravděpodobně nikdy nebylo. Území bylo v roce 1907 pojmenováno jako náměstí Císaře Františka Josefa (Franz Josef Platz). Místo bylo přejmenováno na základě návrhu technické sekce Správní komise města Slezská Ostrava na zasedání správní komise 12. ledna 1922, přičemž komise navrhla i úpravu prostoru. Od roku 1922 bylo místo pojmenováno jako náměstí Svobody



Foto: Iveta Němečková



Foto: Iveta Němečková

(Městský sad). V letech 1939–1942 byl sad pojmenován jako sad Petra Bezruče, v letech 1942–1945 byl bezejmenný. Od roku 1945 neslo území opět pojmenování sad Svobody. K poslední změně názvu pak došlo v roce 1948 na Tylův sad a tento název je používán dodnes.

Park měl rozlohu asi 0,5 hektaru a byly v něm umístěny dva památníky. Starší památník ke stoletému výročí národní hymny z nehlazeného mramoru s nápisem „Kde domov můj 1834–1934“ již neexistuje. Jeho stavbu inicioval v roce 1934 ženský odbor Matice osvěty lidové ve Slezské Ostravě. Druhý památník nechal postavit tentýž spolek v roce 1937 při příležitosti oslav sedmdesátých narozenin Petra Bezruče, jednalo se o bronzovou bustu básníka s citátem básně „Já“. Dochovala se mramorová deska s Bezručovými verši, památník byl očištěn a přemístěn na důstojné místo v horní části parku. Bezručův pomník byl původně umístěn při měšťanské škole na Baranovci a v roce 1939 přemístěn do sadu. ●

► Konec zápachu a emisí těžkých kovů.

Podnikům a obcím pomůže 30milionová dotace

Obyvatele řady měst a obcí stále obtěžuje zápach z průmyslových areálů a jiných provozů, které se potýkají s problémem zápachu, ač splňují zákonem stanovené emisní limity. **K nápravě a zlepšení životních podmínek lidí v blízkosti těchto míst nabízí finanční pomoc Ministerstvo životního prostředí.**

Na odstranění zápachu a snížení emisí těžkých kovů vyhradilo ze zdrojů Státního fondu životního prostředí ČR v nové dotační výzvě 30 milionů korun. O podporu se mohou firmy a také kraje, obce a další původci zápachu či znečištění ucházet od 6. května 2024.

„Z Národního programu Životní prostředí investujeme do této oblasti pravidelně. Od roku 2016 jsme vyhlásili již čtyři výzvy v souhrnu za 170 milionů korun. Nyní mají šanci získat finanční injekci na nákladná ozdravná opatření další znečišťovatelé, jimž se i přes snahu dosud nepodařilo

emise odstranit,“ uvádí ředitel Státního fondu životního prostředí ČR Petr Valdman a dodává: „Z aktuální dotační výzvy můžeme pomoci dalším podnikům, ať jsou to elektrárny, sklárny, cukrovary, lakovny, zpracovatelé potravin, bioplynky, či například provozovatelé čistíren odpadních vod. Důležité je, aby investice měla reálný přínos pro životní prostředí, kvalitu života lidí a jejich zdraví.“

Oprávněnými příjemci jsou vlastníci, nájemci nebo provozovatelé technologie, která je zdrojem znečištění ovzduší. Výše dotace se pohybuje od 100 tisíc až do 10 mi-

lionů korun na jeden projekt. Mezi uznatelné náklady mohou producenti zahrnout výdaje jak na nákup zařízení, tak na jeho instalaci, ale i na přípravu projektu nebo jeho zkušební provoz.

S dotační podporou je možné pořídit technologie na snížení vypouštění vybraných těžkých kovů, konkrétně olova, arsenu, kadmia, niklu a rtuti, jako jsou například tkaninové filtry. Požádat o podporu je možné také na zařízení či provedení změn technologických postupů, které sníží emise pachových látek. Sem se například řadí opatření jako zakrytování a odsávání odpadního plynu z technologie s následným čištěním pomocí koncového zařízení na omezování zápachu přes biofiltry, plazmové čištění, mokrá vypírka a další technologická řešení.

Příjem žádostí se otevře 6. května 2024 a potrvá do 5. května 2025, nejpozději však do vyčerpání 30milionové alokace. ●

► V online seminářích poradí malým obcím, jak na vodu

Asociace pro vodu ČR připravila vzdělávací projekt Malé obce a voda, který je orientován na veřejnou správu, především na starosty a zastupitele obcí, dále na technology a provozovatele zařízení pro zásobování pitnou vodou a pro čištění odpadních vod v malých obcích.

Program projektu spočívá v třináctidílném seriálu online seminářů zaměřených na problematiku vodního hospodářství malých obcí v komplexním pojetí. Každý díl bude trvat tři hodiny včetně diskuze. Účast na vzdělávacím programu je zdarma.

Seriál bude probíhat od dubna do prosince roku 2024. Seriálem budou provázet lektoři z provozovatelské praxe či akade-

mické sféry. Součástí projektu bude i série odborných exkurzí s příklady dobré a osvědčené praxe. V průběhu roku 2025 uspořádá asociace dvanáct exkurzí v různých krajích Česka. Navštíví různé typy čistíren odpadních vod s moderními technologiemi, úpravný vody s membránami, s adsorpcí na aktivním uhlí či klasické apod. Provozovatelé těchto zařízení jsou

vytipováni tak, aby v každém kraji proběhla minimálně jedna návštěva.

Nakonec získáte publikaci Malý kapesník průvodce vodním hospodářstvím malých obcí, ve které bude stručný přehled informací a vědomostí, které jste v průběhu seminářů získali.

Cílem projektu je zvýšení znalostí v oboru vodního hospodářství malých obcí, což povede k výběru udržitelných systémů zásobování pitnou vodou a odvádění a čištění odpadních vod a k jejich správnému provozování a tím k udržitelnému rozvoji obce či regionu.

Podrobnosti najdete na webu Asociace pro vodu ČR www.czwa.cz. Projekt byl podpořen z Národního plánu obnovy. ●

BLOK A: Úvodní série seminářů

- Obecné souvislosti a pojmy
- Základy vodního hospodářství malých obcí
- Souvislost změny klimatu a vodního hospodářství obcí
- Změna klimatu a zásobování pitnou vodou
- Představení různých druhů čištění odpadních vod vhodných pro malé obce – od přírodních řešení po moderní membránové technologie

BLOK B: Jak správně vybrat vhodný systém dle specifických podmínek obce

- Nástroje pro plánování vodovodů a kanalizací
- Plány rozvoje vodovodů a kanalizací
- Výběr systému dle hydrogeologických a demografických podmínek obce
- Možná rizika jednotlivých řešení, srovnávání variant z hlediska udržitelnosti (ekonomických, ekologických a sociálních parametrů)
- Možnosti řešení nedostatku vody
- Možnosti dotací, podmínky pro získání dotací

BLOK C: Jak se o systém správně starat a jak ho provozovat

- Obecné povinnosti při nakládání s vodami a provozování vodovodu a kanalizace
- Povolení k provozování, pozice odborného zástupce
- Postavení vlastníka/provozovatele vůči odběrateli (smlouvy, kalkulace, vyúčtování)
- Plány financování obnovy, investiční a provozní náklady, udržitelnost
- Právní povinnosti při provozování vodovodu a kanalizace



PROJEKT V ČÍSLECH

Celkové způsobilé výdaje
2 954 074,71 Kč

Příspěvek EU
2 510 963,50 Kč

Foto: ZO ČSOP Studénka

▶ V POODŘÍ VYSAZUJÍ REMÍZY

V CHKO Poodří dochází k nevídané degradaci porostů dřevin. **Příčinou je invaze jmelí bílého a hromadné hynutí jasanů napadených houbou *chalara fraxinea*.** Ochránáři ze ZO ČSOP Studénka se s touto hrozbou pokusili vyrovnat, i když jen na lokální úrovni.

Nápad na uskutečnění projektu je podle slov Petra Libosvára, koordinátora projektů ze ZO ČSOP Studénka, výsledkem týmové práce. „V našem spolku probíhá prakticky neustále vyhodnocování příležitostí k obnově krajiny Poodří – nejen přímo v CHKO Poodří, ale zejména v blízké zemědělsky využívané krajině. Impulz k prověření možnosti výsadeb v CHKO Poodří dala pracovní setkání našeho spolku Českého svazu ochránců přírody, základní organizace Studénka, a zástupců Místní akční skupiny Regionu Poodří,“ říká.

„Dalším z impulzů ke vzniku projektu byla jeho synergie s projektem LIFE Ochrana páchníka hnědého v EVL Poodří, který v té době procházel poslední fází hodnocení v Bruselu a byl takzvaně ‚na spadnutí‘,“ vrací se k počátkům projektu Petr Libosvár, koordinátor projektů ze ZO ČSOP Studénka. „V tomto pětiletém projektu, jehož realizace skončila v minulém roce, působil náš spolek jako partner a realizátor managementových opatření v krajině Poodří,“ vysvětluje.

„Při přípravě projektu jsme vycházeli z dobré znalosti území, jeho historie, tradičního hospoda-

ření, přírodních hodnot i aktuálních hrozeb a příležitostí. Náš spolek působí v území Poodří déle než čtyřicet let, navazujeme tedy na dlouholetou práci našich předchůdců na obnově místní krajiny a zároveň čerpáme z jejich poznatků a zkušeností,“ doplňuje.

Stromky vysazovali ochránáři i školáci

Samotná realizace projektu pobíhala dodavatelsky. Co se týče výběru realizační firmy a uzavření smlouvy, probíhaly standardní postupy dle předepsaných pravidel. Dodavatelská firma byla vybrána i s ohledem na její lokální působení, znalost místního prostředí a předchozí zkušenosti a reference. Samotný průběh realizace nebyl podle Petra Libosvára ničím výjimečný oproti jiným obdobným projektům: od přípravných prací, například geodetického vytýčení lokalit a přípravu ploch k výsadbě, přes samotnou výsadbu a instalaci předepsaných ochranných prvků až po následnou péči o výsadby. „Nově

jsme se ale všichni učili aplikovat masivní ochranné prvky tak, aby výsadba ustála zvyšující se tlak přemnožené především spárkaté zvěře a zároveň nevytvářela překážku proudění vody při povodních v nivě Odry,“ zmiňuje.

Stromky se v některých lokalitách nesázely do obvyklých oplocenek, ale s individuální ochranou plastovým pletivem a bytelným opěrným kulem, což je osvědčená praxe v záplavovém území, kde by v případě vyšší hladiny povodně oplocenka nemusela obstát. V průběhu realizace, zejména v rámci následné péče, byly vyhodnocovány vzniklé nesrovnalosti a nedostatky, které byly následně analyzovány a napraveny. Tyto podněty byly zároveň důležitým vstupem pro přípravu a realizaci dalších obdobných projektů.

S údržbou výsadeb a opravou ochranných prvků v lokalitě U památného dubu pomáhali mimo jiné i žáci místní školy ZŠ Butovická a odvedli dobrou práci. „Těší nás nejen fakt, že se děti spolu se svými učiteli fyzicky zapojili do práce a měli tak možnost si na vlastní kůži vyzkoušet, co obnáší výsadba a péče o dřeviny. Daleko více nás těší kladné odezvy přímo od dětí i pedagogů, ze kterých je patrné, že se na lokality vrací a sledují výsledky své práce. Věříme, že se nám tímto podařilo vzbudit v mladé generaci zájem o prostředí, v němž žijí, s nadějí, že budou v naší práci v budoucnu pokračovat. Dále nás těší, že se díky výsledkům naší práce v okolní krajině přihlá-



Foto: ZO ČSOP Studénka



Foto: ZO ČSOP Studénka

Hrušeň, jako jeden z mála ovocných stromů, se dožívá stovek let a vytváří majestátní solitéry. Ve starých kmenech se tvoří dutiny, které jsou domovem hmyzu, ptáků i drobných savců. V Poodří má pěstování hrušní a zpracování ovoce velkou tradici. Zachovalo se tu několik stromů mimořádného věku a vysokého věku. Hrušky jsou dobré na povidla, pod maso i do sudu. Hrušeň jako dlouhověký strom má také schopnost vytvářet dutiny, ve kterých přežívá páchník hnědý. Dutiny hrušní v selských zahradách dříve obýval i velmi vzácný sýček.

REMÍZY COBY CESTA KE ZDRAVĚJŠÍ PŮDĚ



Výsadbou remízů se ve své poradenské činnosti zabývá i platforma Živá půda, která vznikla coby projekt Nadace Partnerství, který pomáhá zastavit masivní znehodnocování půdy.

„Skupiny stromů nebo keřů rozmístěné v polích nebo na loukách mají zásadní krajinnotvorný význam. Důležité je vysazovat původní druhy a porost příliš nepřehušťovat, aby měly vysazené dřeviny dostatek prostoru pro kořeny i větve a mohly z nich vyrůst dostatečně silní a odolní jedinci. Remízky po obvodu pole chrání před zálety postríků ze sousedních pozemků nebo mohou rozdělovat větší polní celky a vnášet do nich život.

Remízky fungují jako větrolamy, tlumením silných větrů pomáhají zachycovat odvětvou půdu i sniž a hromadí je kolem sebe, snižují erozi a zachycují vláhu, slouží jako útočiště pro živočichy, například nabízí hnízdiště pro ptáky, kteří se pak živí škůdci pěstovaných plodin – když není potrava na polích, hledají živočišnou nektar a plody v remízcích. Remízky přispívají také k lepšímu mikroklimatu na místě, přičemž neoraná půda pod remízky slouží jako útočiště pro půdní živáčky, odkud mohou po orbě opět kolonizovat pole. Skupinky stromů a keřů zabraňují smývání živin z polí do vodních toků a podzemních vod. Spolu s živinami, které vychytávají ve velkých hloubkách, kam se kořeny běžných plodin nedostanou, je vytahují do svých nadzemních částí. S opadem listů je zase vrací na povrch půdy, přispívají tak ke koloběhu živin v přírodě a krmí půdní edafon,“ zaznívá z platformy.

Na zakládání remízků lze čerpat finance z dotačních programů na obnovu krajiny. Pro výsadbu dřevin ve zvláště chráněných územích je nutný souhlas orgánu ochrany přírody. Nelze získat souhlas s výsadbou dřevin, pokud by výsadba byla v rozporu s předmětem ochrany, například s výskytem vzácných světlomilných druhů rostlin a živočichů na loukách nebo přirozeně bezlesých plochách, jako jsou strmé svahy a skalnaté výchozy.



Foto: ZO ČSOP Studénka



Foto: ZO ČSOP Studénka



Foto: ZO ČSOP Studénka



Foto: ZO ČSOP Studénka

► sili další vlastníci pozemků, dokonce i někteří zemědělníci hospodáři, kteří by na své parcele taky chtěli vysadit remíz či stromořadí. Tady vidíme další stránku přínosu naší práce v krajině a cestu k jejímu ozdravení, která nás motivuje jít dál,“ vypráví Petr Libosvár.

Vysazovaly se především duby a jilmy

V rámci projektu bylo na pěti lokalitách v rámci CHKO Poodří na celkové ploše cca 1,42 hektaru vysázeno celkem 5 376 kusů dřevin v druhové skladbě odpovídající nárokům jednotlivých stanovišť a zároveň s přihlédnutím k ohrožení některých druhů invazí jmelí bílého a nekrozou jasanů. Páteřními stromy proto byly zvoleny zejména duby a jilmy, které byly doplněny o další autochtonní druhy s cílem zajistit pestřejší mozaiku vysázených dřevin. „Samotná realizace projektu včetně jeho financování z OPŽP byla ukončena v roce 2022, momentálně je projekt ve fázi takzvané udržitelnosti. Náš spolek dále pokračuje v pravidelných kontrolách stavu výsadeb na všech lokalitách,“ připomíná Petr Libosvár. Další péče o vysazené dřeviny spočívá zejména v opravách, popřípadě odstranění ochranných prvků proti zvěři. Do budoucna by pak měly probíhat výchovné probírky porostů, které povedou k podpoře cílových dřevin.

Bude z toho selský les

Uskutečněný projekt podle Petra Libosvára bezesporu představuje velký přínos pro lokální diverzitu. „Cílovým stavem bude takzvaný selský les, v místě osvědčený druhově pestrý

Výsadba stromů v krajině je součástí pětiletého projektu s názvem Ochrana páchníka hnědého v EVL Poodří, v jehož rámci ZO ČSOP Studénka spolupracuje s organizací Arnika, Ostravskou univerzitou a polskou Fundacja Ekorozwój.

a stabilní porost dřevin s bohatým bylinným patrem. Samozřejmě to bude chvíli trvat. Z pěkně rostoucích dřevin ale máme radost už dnes,“ hodnotí s potěšením odvedenou práci.

„Jak jsem již zmínil, projekt byl vytvořen v synergií s projektem z programu LIFE na ochranu a obnovu biotopů jednoho z druhů EVL Poodří, brouka páchníka hnědého. Doufáme, že výsadbou

planých hrušní i dubů do okrajů našich remízů jsme přispěli k vytvoření podmínek pro existenci jeho budoucích populací v Poodří,“ uzavírá příběh projektu Petr Libosvár.

Úspěch projektu i další v té době aktuální výzvy OPŽP povzbudily spolek ZO ČSOP Studénka k přípravě dalších záměrů a projektů. „K dnešnímu dni máme za sebou dalších devět projektů financovaných z OPŽP 2014–2020, a to jak z pozice samotných realizátorů u dvou projektů, tak zejména z pozice autorů, administrátorů a garantů následných realizací projektů na obnovu krajiny u dalších sedmi projektů. Dále jsme zpracovali a zrealizovali řadu dalších projektů finančně menšího rozsahu z národních a nadačních zdrojů. U těchto projektů se zaměřujeme i na práci s veřejností a využíváme je v rámci ekovýchovných aktivit pro žáky místních škol,“ shrnuje Petr Libosvár. ●

Jedním z ekologicky nejcennějších krajinných prvků v Poodří jsou vrbové porosty, které lemují vodní toky. Páchník obývá nejčastěji právě staré vrby s dutinami. Vrbové porosty byly ještě v nedávné minulosti hospodáři pravidelně ořezávány na hlavu, zejména kvůli využívání dřeva na otop. Dnes je velká část z nich ponechána svému osudu. Dříve ořezávané vrby se rozlamují pod tíhou přerostlých větví a krajina přichází o jeden z významných biotopů.

CHRÁNĚNÁ KRAJINNÁ OBLAST POODŘÍ

CHKO Poodří je jednou z nejmladších a zároveň i nejmenších v Česku, vznikla 1. května 1991. Péči o toto jedinečné území v údolí řeky Odry zajišťuje Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, regionální pracoviště Správa CHKO Poodří.

„To jedinečné, co v Poodří máme, je voda. Koryto řeky Odry má prostor, rozlévá se do okolních nivních luk. Právě na záplavách je většina zdejších vzácných druhů rostlin a živočichů závislá. Soustředíme se na péči o nejcenější místa, zajišťujeme kosení mnoha podmáčených luk, vybudovali jsme několik desítek tůň, opravili některé rybníky. Snažíme se ukazovat krásy zdejší přírody lidem, víme, že bez jejich podpory se nedá příroda účinně chránit. Mimo jiné jsme vytvořili několik naučných stezek a ptačí pozorovatelnu u Kotvice, iniciovali jsme vznik Domu přírody Poodří, jako první chráněná krajinná oblast jsme spustili mobilní turistickou aplikaci a pořádáme exkurze pro školy a nadšence,“ vypočítává Jan Klečka z Agentury ochrany přírody a krajiny ČR.



Foto: Radim Jarošek, AOPK ČR

Poodří je jako významné mokřadní a ptačí území zařazeno mezi mokřady mezinárodního významu v rámci celosvětové Ramsarské úmluvy. Je jedinečné i z celoevropského pohledu: je součástí celoevropské soustavy chráněných území Natura 2000.

„Podařeným počinem byla revitalizace více než dvou kilometrů toku řeky Bílovky završená v roce 2013. Řeka je už téměř deset let ponechána přírodním procesům, břehy postupně zarůstají vegetací, daří se zde bobrům, vážkám i různým druhům ptáků,“ vysvětluje Zbyněk Sovík z Agentury ochrany přírody a krajiny ČR. Vhodné hospodaření na pozemcích – loukách, polích i rybnících – je v Poodří klíčové. Zdejší krajina byla za minulého režimu těžce zkoušena. Louky byly na mnoha místech rozorány a uměle odvodněny. Drobné vodní toky byly napřimány, a dokonce existoval plán k narovnání samotné řeky Odry. To se naštěstí nestalo, namísto toho byla vyhlášena chráněná kra-



Foto: Radim Jarošek, AOPK ČR

jinná oblast. Díky tomu mohlo být zaváděno hospodaření šetrnější k přírodě.

Rybníky přestaly sloužit výhradně chovu ryb a díky cílené ochraně se v nich začalo dařit vodním rostlinám, obojživelníkům a ptákům. Mnohé rozorané louky byly opět zatravněny. Ustalo intenzivní hnojení a na uniformních loukách se opět objevily květnaté druhy. Pro CHKO Poodří jsou typické také rybníky, které zaujímají zhruba desetinu její rozlohy. V samotné CHKO jich je šedesát osm. Vodní plochy doplňují četné vodní toky, rybníční náhony, odstavená říční ramena, tůňe a drobné mokřady.

Nejcennější části CHKO Poodří jsou chráněny jako přírodní rezervace (PR), národní přírodní rezervace (NPR) a přírodní památky (PP). V době vyhlášení CHKO Poodří již existovala území PR Kotvice, PR Polanský les a NPR Polanská niva. V uplynulých více než třiceti letech se vyhlásilo šest dalších zvláště chráněných území: PP Meandry staré Odry, PR Koryta, PR Rákosina, PR Bařiny, PR Bartošovický luh a PR Bažantula. V roce 2014 byla v nových hranicích a na více než dvojnásobné ploše znovu vyhlášena PR Kotvice. Nyní probíhají přípravy na vyhlášení PR Jistebnické mokřady.

Za dobu existence CHKO Poodří bylo vyhlášeno také jedenáct památných stromů, většina v letech 1994–1998, poslední pak v roce 2018.

Desetinu území CHKO Poodří tvoří lužní lesy. Četné porosty, především v přírodních rezervacích, jsou ponechány samovolnému vývoji. Tyto „zpralesovatělé“ porosty lze spatřit například v NPR Polanská niva, PR Polanský les či v PR Kotvice. Kvůli bezpečí návštěvníků se tu doporučuje pohyb pouze po značených stezkách.

Již od roku 1997 nepřetržitě vychází POODŘÍ – časopis obyvatel Horní Odry. Vydavatelem je Společnost přátel Poodří ve spolupráci s místními spolky, obcemi a AOPK ČR. Tento přírodopisně-vlastivědný časopis je po více než dvacet pět letech své existence jedinečným a především uceleným zdrojem informací o historii i současnosti nejen CHKO Poodří, ale i celého regionu. ●

ECHO

Česká pošta modernizuje vozový park

Modernizace vozového parku České pošty pokračuje. V letošním roce má v plánu pořídit 1 954 nových vozidel, přičemž 120 z nich budou moderní elektromobily. Kromě toho má státní podnik Česká pošta v plánu rozšířit dobíjecí infrastrukturu o 80 nových dobíjecích stanic, které budou financovány z dotací NP Životní prostředí – Národního plánu obnovy. Investice do elektromobilů znamená důležitý krok k modernizaci a ekologickému provozu České pošty.

Vznik energetického společenství Jindřichův Hradec

Město podalo žádost o poskytnutí podpory na založení Energetického společenství Jindřichův Hradec z NP Životní prostředí v rámci Národního plánu obnovy. „Základní motivací vzniku energetického společenství města Jindřichův Hradec je záměr snižování energetické náročnosti a snížení nákladů na energii, přičemž se počítá s dosud nevyužitým potenciálem ve výrobě energie z obnovitelných zdrojů energie,“ řekl starosta města Michal Kozár. Do předkládaného záměru energetického společenství je začleněno celkem šestnáct subjektů. Společně s městem vstupuje do tohoto projektu Nemocnice Jindřichův Hradec, která připravuje projekt fotovoltaické elektrárny o výkonu 130 kWp a dále místní škola, která dlouhodobě užívá objekt ve vlastnictví města, na kterém je navržena FVE o výkonu 41,4 kWp s uvažovanou výrobou pro ostatní objekty zapojené do společenství.

Most plánuje nové hřiště

U skateparku na Šibeníku v severočeském Mostě letos vznikne multifunkční hřiště pro míčové sporty. Na jeho výstavbu se město pokusí získat dotaci z Operačního programu Spravedlivá transformace. Do stat by mohlo přes 5 milionů korun. „Peníze na hřiště v rozpočtu máme, takže ho postavíme, i kdybychom dotaci nezískali,“ řekl primátor Marek Hrvol. Hřiště se bude přes noc zamykat jako sousední skatepark. Vedle toho děti v Mostě dostanou novou atrakci, kde se zabaví a zároveň poznají fyziku v praxi. Město vyhlásilo veřejnou zakázku na výrobu, montáž a stavbu vodního hřiště. Bude na písčité pláži u rekreačního jezera Benedikt.

Operační program Životní prostředí – VYHLÁŠENÉ

	Číslo výzvy a opatření	Ukončení příjmu	Alokace
16	Rekultivace starých skládek Vztahuje se k lokalitám starých skládek, které byly využívány ještě před platností legislativy o odpadech	18. 11. 2024	300 000 000 Kč
37	Komplexní úsporné projekty na veřejných budovách Snížení energetické náročnosti veřejných budov pro ULK, KVK, PAK, LBK, HKK, MSK, OLK a ZLK	28. 6. 2024	2 500 000 000 Kč
38	Komplexní úsporné projekty na veřejných budovách Snížení energetické náročnosti veřejných budov, platná pro STČ, PLK, JHČ, JHM a VYS	28. 6. 2024	2 500 000 000 Kč
39	Úprava lesních porostů Úprava lesních porostů směrem k přirozené struktuře a druhové skladbě za účelem posílení jejich stability	31. 7. 2024	150 000 000 Kč
41	Prevence škod způsobených šelmami a dravci Škody způsobené zvláště chráněnými druhy živočichů (vlk obecný, rys ostrovid, medvěd hnědý a ještřáb lesní)	31. 8. 2024	40 000 000 Kč
46	Vodní a vegetační krajinné prvky Tvorba nových a obnova stávajících přírodně blízkých vodních prvků v krajině včetně sídel; vegetační krajinné prvky (dle regionů)	26. 4. 2024	600 000 000 Kč
47	Vodní a vegetační krajinné prvky Tvorba nových a obnova stávajících přírodně blízkých vodních prvků v krajině včetně sídel; vegetační krajinné prvky (dle regionů)	26. 4. 2024	600 000 000 Kč
51	Zpracování studií a plánů Studie systému sídelní zeleně, územní studie krajiny a plány územního systému ekologické stability	31. 7. 2024	30 000 000 Kč
52	Protipovodňová opatření Přírodně blízká a protipovodňová opatření i projekty pro retenci srážkové vody. Pro vybrané ITI aglomerace	30. 9. 2024	427 000 000 Kč
53	Vodní a vegetační krajinné prvky Tvorba nových a obnova přírodně blízkých vodních a vegetačních prvků. Pro regiony ITI Olomoucké a Zlínské aglomerace	30. 9. 2024	33 000 000 Kč
54	Vodní a vegetační krajinné prvky Tvorba nových a obnova přírodně blízkých vodních a vegetačních prvků. Pro regiony ITI Brněnské a Mladoboleslavské aglomerace	30. 9. 2024	173 000 000 Kč
55	Svoz a zpracování odpadu ITI projekty svozu a zpracování odpadu Hradecko-pardubické, Mladoboleslavské, Ústecko-chomutovské a Plzeňské aglomerace	30. 9. 2024	632 000 000 Kč
56	Snížení energetické náročnosti veřejných budov Revitalizace budov veřejného sektoru s úsporou energie. Pro ITI Karlovarské, Liberecko-Jablonecké, Olomoucké a Zlínské aglomerace	30. 9. 2024	237 000 000 Kč
57	Snížení energetické náročnosti veřejných budov Revitalizace budov veřejného sektoru s úsporou energie. Pro ITI Pražské metropolitní oblasti (bez hl. m. Prahy) a Českobudějovické aglom.	30. 9. 2024	236 000 000 Kč
58	Obnovitelné zdroje energie pro veřejné budovy Výstavba a rekonstrukce OZE pro veřejné budovy. V rámci ITI Ostravské, Jihlavské, Olomoucké a Zlínské aglomerace	30. 9. 2024	214 000 000 Kč
61	Energetické využívání odpadů Výstavba a modernizace zařízení pro energetické využití odpadů včetně bioplynových stanic	26. 4. 2024	500 000 000 Kč
62	Chemická recyklace odpadů Budování a modernizace zařízení pro chemickou recyklaci odpadů	28. 6. 2024	200 000 000 Kč
63	Energetické úspory – gastro, prádelny a technologie ve veřejných budovách a infrastruktuře Pro Ústecký, Karlovarský, Pardubický, Liberecký, Královéhradecký, Moravskoslezský, Olomoucký a Zlínský kraj	3. 3. 2025	300 000 000 Kč
64	Energetické úspory – gastro, prádelny a technologie ve veřejných budovách a infrastruktuře Pro Středočeský, Plzeňský, Jihočeský, Jihomoravský kraj a Kraj Vysočina	3. 3. 2025	300 000 000 Kč
71	Obnova stability svahů Stabilizace a sanace extrémních svahových nestabilit vzniklých v důsledku přírodních jevů.	15. 11. 2024	100 000 000 Kč
76	Prevence škod způsobených šelmami a dravci Pomoc podnikajícím chovatelům hospodářských zvířat, aby mohli zabezpečit svá stáda	31. 10. 2024	20 000 000 Kč

Operační program Životní prostředí – AOPK ČR

	Číslo výzvy a opatření	Ukončení příjmu	Alokace
4	Podpora přírodě blízkých opatření v krajině a sídlech Vodní prvky, vegetační prvky, sídlení zeleň, eliminace negativních funkcí odvodňovacích zařízení	9. 5. 2024	500 000 000 Kč
5	Biologická rozmanitost Posilování ochrany a zachování přírody, biodiverzity a zelené infrastruktury, a to i v městských oblastech	9. 5. 2024	200 000 000 Kč

To není drb!

Kotlíkové dotace vám zaplatí až 95 % nákladů na pořízení nového kotle.

A co víc! Nyní nepotřebujete mít na kontě desítky tisíc korun, stát vám je dá předem. Cesta k dotaci je snadná, více na www.kotlikydotace.cz.

Spolufinancováno Evropskou unií

Ministerstvo životního prostředí

Odebírejte **Prioritu** v elektronické podobě!



Spotřebujeme **méně** papíru, nafty a energií



Dostanete ji **hned** v den vydání



Přistane vám **do e-mailu**

priorita.cz



Národní program Životní prostředí

	Číslo výzvy a opatření	Ukončení příjmu	Alokace
1/2024	Energetická osvěta a dotační poradenství Zajištění poradenství a administrativní podpora pro žadatele v rámci NZÚ Light	31. 12. 2025	400 000 000 Kč
2/2024	Pakt starostů a primátorů pro klima a energii Příjemce podpory musí být již před podáním žádosti registrován v oficiální databázi signatářů Paktu starostů a primátorů (příjem od 2. 9. 2024)	28. 2. 2025	15 000 000 Kč
3/2024	Emise ze stacionárních zdrojů Technologie ke snížení emisí těžkých kovů a pachových látek (příjem od 6. 5. 2024)	5. 5. 2025	30 000 000 Kč
8/2023	Podpora obcí v národních parcích Podpora vybavenosti a infrastruktury obcí, zpracování dokumentů, informačních center a vzdělávání	28. 6. 2024	200 000 000 Kč
NPO 6/2023	Využití a zpracování biologicky rozložitelného odpadu Zkapacitnění a zefektivnění systému nakládání s biologicky rozložitelnými odpady	1. 5. 2024	1 600 000 000 Kč
NPO 5/2023	Adaptace ekosystémů na změnu klimatu – obce a kraje Revitalizace vodních toků a niv, budování tůň, obnova malých vodních nádrží a protipovodňová opatření	30. 6. 2024	414 000 000 Kč
NPO 4/2023	Adaptace ekosystémů na změnu klimatu – správci vodních toků Projekty na zadržování vody v krajině a zlepšení stavu vodních toků a niv; pro správce vodních toků	30. 6. 2024	344 000 000 Kč
1/2022	Zelená stuha Obce oceněné titulem „Zelená stuha“ a „Zelená stuha ČR“ – zeleň, obnova a budování cest, rekonstrukce drobných stavebních objektů...	1. 4. 2025	21 000 000 Kč

Modernizační fond

	Číslo výzvy a opatření	Ukončení příjmu	Alokace
ENERGOV č. 1/2023	Energetická účinnost ve veřejných budovách a infrastruktuře Snížení energetické náročnosti veřejných budov a obnovitelné zdroje pro veřejné budovy	28. 6. 2024	1 500 000 000 Kč
ENERGOV č. 2/2023	Energetická účinnost ve veřejných budovách a infrastruktuře Snížení energetické náročnosti veřejných budov a obnovitelné zdroje pro veřejné budovy	28. 6. 2024	2 000 000 000 Kč
RES+ 1/2024	Fotovoltaické elektrárny 10 kW – 5 MW s vlastní spotřebou Výstavba fotovoltaických elektráren do 5 MW na již existujícím odběrném místě k výrobě zelené energie pro vlastní spotřebu	31. 10. 2024	3 000 000 000 Kč
RES+ 2/2024	Fotovoltaické elektrárny s výkonem nad 1 MWp Výstavba fotovoltaických elektráren s výkonem nad 1 MWp, akumulace vyrobené elektřiny a elektrolyzéry na výrobu vodíku	10. 9. 2024	4 000 000 000 Kč
RES+ 3/2024	Fotovoltaické elektrárny na veřejných budovách Instalace fotovoltaických elektráren na veřejných budovách a další infrastruktury ve vlastnictví obce	31. 10. 2024	1 000 000 000 Kč
RES+ 4/2024	Fotovoltaické elektrárny na budovách a další infrastruktury Instalace fotovoltaických elektráren na budovách a další infrastruktury	31. 10. 2024	1 000 000 000 Kč

Operační program Spravedlivá transformace

	Číslo výzvy a opatření	Ukončení příjmu	Alokace
ÚLK / 12	Inovativní projekty oběhového hospodářství	31. 10. 2024	940 000 000 Kč
MSK / 13	Druhé kolo výzvy. Projekty třídění, dotřídování, úpravy, materiálové přeměny, chemické recyklace ostatních a nebezpečných odpadů moderními způsoby	31. 10. 2024	300 000 000 Kč
KVK / 19		31. 12. 2024	50 000 000 Kč
ÚLK / 20	Řemeslné inkubátory	31. 12. 2024	200 000 000 Kč
MSK / 21	Podpora vzniku řemeslných dílen	31. 12. 2024	200 000 000 Kč
KVK / 22		30. 6. 2024	40 000 000 Kč
ÚLK / 23	Koncepce a příprava projektů obnovy území	30. 6. 2024	60 000 000 Kč
MSK / 24	Pro žádosti na individuální projekty s cílem obnovy území	30. 6. 2024	100 000 000 Kč
KVK / 25		30. 6. 2024	60 000 000 Kč
ÚLK / 26	Příroda a krajina	30. 6. 2024	90 000 000 Kč
MSK / 27	Individuální projekty na obnovu přírody a krajiny	30. 6. 2024	225 000 000 Kč
KVK / 28		30. 6. 2025	60 000 000 Kč
ÚLK / 29	Obnova území – infrastruktura	30. 6. 2025	120 000 000 Kč
MSK / 30	Výstavba a modernizace komunikací pro cyklisty, zpřístupnění lokalit s přírodní, kulturní nebo technickou hodnotou	30. 6. 2025	275 000 000 Kč
KVK / 31		31. 12. 2024	60 000 000 Kč
ÚLK / 32	Vzdělávání ve firmách	31. 12. 2024	500 000 000 Kč
MSK / 33	Profesní vzdělávání a rekvalifikaci zaměstnanců ve firmách zasažených transformací	30. 6. 2026	360 000 000 Kč
Výzva I.	Úvěř transformace pro Karlovarský, Ústecký a Moravskoslezský kraj	31. 12. 2026	1 800 000 000 Kč
	Bezúročné úvěry Národní rozvojové banky na podporu investičních aktivit malých a středních podnikatelů		
MSK / 34	Obnova území – strategické brownfieldy	30. 6. 2025	500 000 000 Kč
	Příprava projektové dokumentace a budování technické infrastruktury pro projekty tzv. strategických brownfieldů		
KVK / 38	Náborové příspěvky pro učitele	24. 4. 2024	22 500 000 Kč
	Nábor a vzdělávání pedagogických pracovníků (zastřešující projekt pro kraj)		
KVK / 39		31. 12. 2024	220 000 000 Kč
ÚLK / 40	Obnova území – veřejné služby, kultura, sport, rekreace	31. 12. 2024	330 000 000 Kč
MSK / 41	Podpora veřejných služeb, kultury, sportu a rekreace	31. 12. 2024	400 000 000 Kč
MSK / 42	Vouchery pro univerzity	30. 4. 2024	100 000 000 Kč
	Startovací grant pro držitele titulu Ph.D. na realizaci výzkumného projektu (zastřešující projekt pro kraj)		
KVK / 43		30. 4. 2024	50 000 000 Kč
ÚLK / 44	Podpora projektů pro veřejný sektor	30. 4. 2024	100 000 000 Kč
MSK / 45	Finanční podpora na realizaci zastřešujících projektů (zastřešující projekt pro kraj)	30. 4. 2024	100 000 000 Kč
MSK / 46	Filmové vouchery	30. 6. 2024	50 000 000 Kč
	Podpora výroby hraných a dokumentárních filmů (zastřešující projekt pro kraj)		
ÚLK / 51	Podpora zaměstnanosti v Ústeckém kraji	31. 5. 2024	150 000 000 Kč
	Aktivity na podporu zaměstnanosti v podnicích a podporu osob pomocí nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti		
KVK / 52	Inovativní a pilotní projekty oběhového hospodářství	6. 5. 2024	100 000 000 Kč
	Jsou podporovány inovativní a pilotní projekty oběhového hospodářství v Karlovarském kraji		



Foto: archiv SFŽP ČR

Dačice: Přírodní zahrada

Úprava venkovní zahrady mateřské školy Bratrská rozvíjí vzdělávání ve venkovním prostředí a v přímém kontaktu s přírodou. Došlo k vybudování pozorovací a bylinkové zahrady, k vysazení dřevin a k pořízení pomůcek k výuce a údržbě zahrady.

Název projektu: Zahrada v přírodním stylu MŠ Dačice – I. etapa

Podoblast podpory: 6.1 – Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta

Kraj: Jihočeský kraj

Okres: Jindřichův Hradec

Příjemce podpory: město Dačice

Ukončení projektu: červenec 2023

Celkové způsobilé výdaje
339 469 Kč

Dotace ze SFŽP ČR
288 548 Kč



Foto: archiv SFŽP ČR

Plešnice: Nový park

V obci vyrůstají nové stromy. Ve výchozím stavu nebyl na vybrané lokalitě dostatek zeleně, která by pokrývala potřeby občanů a návštěvníků obce. Vysadilo se celkem 83 nových stromků.

Podoblast podpory: 5.4.A – Zlepšení funkčního stavu zeleně ve městech a obcích – Výsadba stromů

Název projektu: Výsadba parku Plešnice

Kraj: Plzeňský kraj

Okres: Plzeň-sever

Příjemce podpory: obec Plešnice

Ukončení projektu: prosinec 2022

Celkové způsobilé výdaje
249 555 Kč

Dotace ze SFŽP ČR
249 555 Kč



Foto: archiv SFŽP ČR

Zámek Liblice: Revitalizace parku

Francouzská zahrada u zámku Liblice prošla revitalizací. Dosadila se lipová alej, byl obnoven parter a revitalizoval se svah pod salla terrenou.

Podoblast podpory: 5.4.A – Zakládání a obnova ploch zeleně včetně doprovodných vodních prvků přírodně blízkého charakteru a realizace opatření k zajištění podmínek pro existenci volně žijících živočichů v sídlech

Název projektu: Revitalizace francouzského parku v areálu Zámku Liblice

Kraj: Středočeský

Okres: Mělník

Příjemce podpory: Středisko společných činností AV ČR, v. v. i.

Ukončení projektu: prosinec 2022

Celkové způsobilé výdaje
999 107 Kč

Dotace ze SFŽP ČR
799 285 Kč



Foto: archiv SFŽP ČR

Trutnov: Obnova zeleně

Celková revitalizace plochy parku o celkové výměře 3 172 m² spočívala ve výsadbě dřevin a založení trávníků, renovaci stávajících chodníků a rekonstrukci parkoviště. Prostor byl doplněn lavičkami, odpadkovými koši, informační tabulí a kamennou zídou s ohništěm.

Podoblast podpory: 5.5.A – Podpora v oblasti infrastruktury a vybavenosti obcí

Název projektu: Revitalizace parku u kostela – Horní Staré Město

Kraj: Královéhradecký

Okres: Trutnov

Příjemce podpory: Technické služby města Trutnov, s. r. o.

Ukončení projektu: říjen 2023

Celkové způsobilé výdaje
3 728 265 Kč

Dotace ze SFŽP ČR
3 169 025 Kč

Chvatěruby: Kanalizace a ČOV

Vybudování nové ČOV a splaškové kanalizace přispěla obec ke zlepšení kvality povrchových a podzemních vod v povodí řeky Vltavy. Byla podpořena výstavba ČOV o kapacitě 500 EO s možností jejího rozšíření na 1 000 EO a výstavba I. etapy kanalizace v délce 2,5 km.

Prioritní osa 1, specifický cíl 1.1 – Snížit množství vypouštěného znečištění do povrchových i podzemních vod z komunálních zdrojů a vnos znečišťujících látek do povrchových a podzemních vod

Název projektu: ČOV a splašková kanalizace v obci Chvatěruby

Kraj: Středočeský

Okres: Mělník

Příjemce podpory: obec Chvatěruby

Ukončení projektu: 8. 12. 2021

Celkové způsobilé výdaje
43 654 810 Kč

Příspěvek EU
27 829 941 Kč



Foto: archiv SFŽP ČR

Krhovice: Měření průtoků

Doplnění dosavadních měření na kanálu a Dyjskomlýnském náhonu na řece Dyji pomáhá získat přesná data o průtocích v uvedených vodních tocích. Přesné informace jsou i důležité pro účastníky ochrany před povodněmi, protože oba vodní toky protékají několika obcemi.

Prioritní osa 1, specifický cíl 1.4 – Podpořit preventivní protipovodňová opatření

Název projektu: Doplnění měření na řece Dyji v úseku Krhovice – Nové Mlýny

Kraj: Jihomoravský

Okres: Znojmo

Příjemce podpory: Povodí Moravy, s. p.

Ukončení projektu: 30. 1. 2023

Celkové způsobilé výdaje
4 129 771 Kč

Příspěvek EU
3 510 305 Kč



Foto: archiv SFŽP ČR

Klenčí: Vylepšení Domu přírody

Dům přírody Českého lesa se rozšířil o nový multifunkční sál, který slouží širokému spektru návštěvníků. Zvýšila se také kapacita sociálních zařízení. Vzniklo parkoviště pro Dům přírody, umožňuje pohodlné parkování autobusů.

Prioritní osa 4, specifický cíl 4.1 – Zajistit příznivý stav předmětu ochrany národně významných chráněných území

Název projektu: Rozšíření Domu přírody Českého lesa o multifunkční sál a parkoviště

Kraj: Plzeňský

Okres: Domažlice

Příjemce podpory: městyš Klenčí pod Čerchovem

Ukončení projektu: 29. 6. 2021

Celkové způsobilé výdaje
5 152 414 Kč

Příspěvek EU
4 379 552 Kč



Foto: archiv SFŽP ČR

Brno: Vzduchotechnika v ZŠ

Škola má větrání s rekuperací. Vzduchotechnické jednotky jsou vybaveny integrovaným nízkoteplotním elektrickým ohřivačem vzduchu pro dohřev po rekuperaci tepla směrem do přívodu do objektu. Čerstvý vzduch je nasáván přes sací kus s protidešťovou žaluzií.

Prioritní osa 5, specifický cíl 5.1 – Snížit energetickou náročnost veřejných budov a zvýšit využití obnovitelných zdrojů energie

Název projektu: Realizace větrání s rekuperací ZŠ

Svážná, Nový Lískovec

Kraj: Jihomoravský

Okres: Brno-město

Ukončení projektu: 31. 1. 2023

Celkové způsobilé výdaje
17 050 205 Kč

Příspěvek EU
11 935 144 Kč



Foto: archiv SFŽP ČR



Foto: Shutterstock/LifeCollectionPhotography

▶ NÁVRAT KORKU

Když se v okolí portugalského města Coruche ozývají rytmické rány sekerou, nenásleduje po nich rachot padajících stromů. Zkušení dřevorubci tam jen odsekávají kůru z kmenů dubů v korkových hájích. Korek totiž zažívá svůj velký comeback.

Každoroční letní rituál odlupování korkové kůry se v západním Středomoří koná už po tisíce let. Egypťané, Peršané, Řekové a Římané používali korek na výrobu rybářského náčiní a sandálů i k uzavírání džbánů a sudů. Když v osmnáctém století získaly na popularitě skleněné nádoby, obliba korku ještě vzrostla. Jako uzávěr je ideální: je odolný, vodotěsný, lehký a dá se snadno obrábět.

V dnešní době, kdy mnohé průmysly hledají trvale udržitelné alternativy k plastovým a dalším materiálům vyráběným z fosilních paliv, se korek znovu vrací na výsluní. Z korkové kůry se dnes vyrábějí podlahy i nábytek, obuv i oblečení či tepelné izolace pro domy i elektrická auta.

Korek je ale víc než jen trendy „zelený“ materiál. Kromě toho, že okolo pěstování korkových dubů vznikají nové pracovní příležitosti, poskytují dubové plantáže potravu i útočiště zvířatům, zatímco během toho

všeho pohlcují obrovské množství oxidu uhličitého. A na rozdíl od ostatních komerčně pěstovaných stromů se korkové duby nikdy nekácejí, což znamená, že coby uhlíková skladiště fungují dvě stě i více let.

Sklizeň

Fernando Tacha se rozmáchne a zasekne sekeru do silného dubového kmene, pak ji

vzpříčí a odlomí dlouhý plát korkové kůry. „Korek jsem začal sklízet, když mi bylo devatenáct. Teď je mi šedesát devět a budu to dělat, dokud budu moci,“ říká. „Je to tvrdá, ale nádherná práce.“

Korkový dub je nízký, pomalu rostoucí a stálezelený strom. Je zde endemický, roste jen ve Středomoří. Nejrozsáhlejší lesy korkových dubů se rozkládají podél atlantského pobřeží Iberského poloostrova. V Portugal-

V první polovině loňského roku dosáhlo Portugalsko rekordního vývozu korku v hodnotě 670 milionů eur.

Druhým největším výrobcem korku po Portugalsku je Španělsko, následované Marokem, Alžírskem, Tuniskem, Itálií a Francií.



Foto: Shutterstock/pamir

K odstraňování korkové kůry se používá sekyra. Je to precizní práce a vyžaduje roky praxe. Úder sekyrou musí být silný a přitom jemný, aby nezasáhl vnitřní vrstvu kůry a nepoškodil strom. Pro svou náročnost proto v Portugalsku patří tato činnost k nejlépe placeným pracím v zemědělství.

sku, největším výrobcí korku na světě, si korkových dubů velice váží, uctívají je. Korkový dub je tu národním stromem a je chráněn zákonem, takže je přísně zakázáno jej kácet.

K odstraňování korkové kůry se používá sekyra. Je to precizní práce a vyžaduje roky praxe. Úder sekyrou musí být silný a přitom jemný, aby nezasáhl vnitřní vrstvu kůry a nepoškodil strom. Pro svou náročnost proto v Portugalsku patří tato činnost k nejlépe placeným pracím v zemědělství.

Kůru je možné sklízet pouze v krátkém období mezi koncem května a srpnem, kdy se strom nachází v aktivní fázi růstu a svrchní vrstvu kůry je jednodušší odstranit bez poškození kmene.

Korkový dub má jedinečnou schopnost svoji kůru obnovovat. Jakmile je odstraněna, sběrači napíšou na zlatavě hnědý oloupaný kmen bílou barvou poslední číslo roku, ve kterém se na stromě pracovalo: „3“ tedy znamená, že naposledy byla kůra sklizena v roce 2023. Kůra začne strom znovu pomalu obrůstat, až bude možné ji po dalších devíti letech znovu sklídit. „Strom vždycky znovu obroste,“ říká lesní inženýr Conceicao Santos Silva.

Zatímco muži odsekávají kůru, ženy ji snášejí na hromadu a připravují ji na odvoz. Kůra pak bude skladována venku, vystavená větru a slunečnímu světlu. Po šesti měsících zrání, kdy z ní vyprchá nadbyteč-

ná vlhkost, bude roztržena podle tloušťky a kvality a vařena ve vodě, aby se z ní vyplavily nečistoty a aby změkla a lépe se s ní dále pracovalo.

Zájem o korek vzrůstá

„Zaznamenáváme rostoucí zájem o korek coby trvale udržitelný materiál šetrný k životnímu prostředí,“ říká Rui Novais, odborník na materiály z univerzity v portugalském Aveiru. „Ve srovnání s materiály, jako je polyuretanová pěna, která se používá pro tepelnou izolaci, je výroba korkových materiálů méně náročná na spotřebu energie a produkuje méně emisí oxidu uhličitého,“ vysvětluje.

Silná vrstva korkové kůry obrůstá strom proto, aby ho chránila před požáry. To z ní činí velmi účinný izolační materiál, který se používá na ochranu palivových nádrží na vesmírných raketách NASA i baterií v elektromobilech. Korek je odolný nejen vůči ohni, ale také vůči vodě i oleji a ustojí vysoký tlak, aniž by ztrácel pružnost.

„Je to naprosto výjimečný obnovitelný a biologicky rozložitelný materiál,“ říká Rui Novais. „Je také velmi trvanlivý. Je zřejmé, že korkové výrobky zůstávají prakticky nezměněné po dobu více než padesáti let,“ dodává.

Část uhlíku vstřebávaného korkovými duby přechází do korkových výrobků, které pak čeká dlouhodobé užívání. Jejich využití se časem může změnit, mohou být i recyklovány.

MONTADO

Většina portugalských korkových dubů roste v lehce zvlněných kopcích a pláních na jihu země v prastarém agrolesnickém systému známém pod názvem montado. V tomto ekosystému, podobném savaně, se kombinuje výsadba dubu korkového, dubu cesmínového a olivovníku s pastvou dobytka, pěstováním plodin a úhorem.

„Půda je v jižním Portugalsku velice chudá, velmi málo tu prší a letní teploty bývají extrémně vysoké,“ říká Teresa Pinto-Correia, profesorka na univerzitě v Evoře, kde se specializuje na venkovskou krajinu a zemědělské systémy. „Tento systém je ale produktivní i přesto, že zdrojů je pomálu a podmínky náročné.“

Místní lidé montado po celá staletí uchovávali a ochraňovali, protože pro ně korek představoval zdroj příjmů. Tento rozmanitý svět je domovem stovek přírodních druhů, včetně iberského rysa – nejohroženější divoké kočky na světě – a ohroženého orla královského.

Jednomu z nejstarších známých korkových dubů na světě, zasazenému v roce 1783 v Águas de Moura, se pro obrovské množství plectva štěbetajícího v jeho rozložitých větvích přezdívá Pištec.

Iberská prasata se pasou na žaludech a kozy spásají pastviny pod stromy. „Spojení korkových dubů s pastvou zvířat a pěstováním plodin přináší fantastické výsledky v podobě lepší úrody a vyšší biodiverzity, kvalitnější půdy, kontroly nad erozí, zadržování vody, zabraňování desertifikace a zachytávání uhlíku,“ říká Teresa Pinto-Correia. Ne nadarmo se v Coruche odpradávná říká, že kdo dbá o budoucnost svých vnučat, vysazuje korkové duby.

Existuje několik studií, které prokazují, že korek je uhlíkově neutrální, což znamená, že je schopen vstřebat více uhlíku, než je zapotřebí k tomu, aby mohl být získán a popřípadě zpracován.

Jakmile jsou kusy korku nařezány a stlačeny do formy přírodních korkových zátek a uzávěrů, jsou zbylé odřezky nadrceny na granulát a stlačeny do výsledných plátů a hranolů. „Dokonce i korkový prach využíváme k výrobě energie,“ říká Rui Ferrera, generální sekretář Portugalské korkové asociace. „Získané teplo ohřívá vodu v bojlerech, které se v korkovém průmyslu využívají, a navíc ještě dotuje energii některé z výrobních procesů.“ ●



Foto: Shutterstock/DedMityay

► Výrobci papíru se snaží

Papír ušel od svého objevení v Číně v roce 105 našeho letopočtu dlouhou cestu. Ze vzácné a drahé komodity pro horní vrstvu vyvolených se stal běžným každodenním prostředkem k užívání, jehož všudypřítomnost je pro nás samozřejmostí. **Objem výroby papíru se každým rokem zvyšuje úměrně poptávce a stejně tak i zátěž, kterou představuje pro životní prostředí. A tak vzrůstá také snaha negativní dopady eliminovat anebo alespoň zmírnit.**

Na cestě k dosažení co největší trvalé udržitelnosti je velká část pozornosti v oblasti výroby papíru zaměřena na praktikování takových metod managementu, které zabraňují odlesňování a snižují plýtvání veškerými zdroji. I největší výrobci papíru si dnes uvědomují, že není možné masově produkovat bez ohledu na to, jaké dopady má výroba na prostředí, ve kterém žijeme, a že klíčovými oblastmi, na které je potřeba se zaměřit, jsou energie, voda a recyklace papíru. Zároveň si uvědomují, že rovnováhy mezi výrobou a ekologií je možno dosáhnout investicemi do vhodných technologií, které zefektivní využívání zdrojů a sníží negativní dopady výrobních procesů na životní prostředí. Jasně z toho vyplývá, že na začátku cesty k „zelenější“ výrobě papíru je nejprve potřeba důkladně zhodnotit dosavadní výrobní procesy a uvědomit si, jak je

Míra trvalé udržitelnosti v papírenském průmyslu je svým rozsahem přímo odvislá od toho, kolik úsilí a skutečných kroků bude věnováno snaze zabránit odlesňování a snížit spotřebu používané vody i energie.

zlepšit a dovést na úroveň co největší dosažitelné trvalé udržitelnosti.

Klíčem jsou inovativní technologie

Základem výroby nerecyklovaného papíru je získávání dřevěné vlákniny a její následné zpracování, neboť jde o část výroby, kde může docházet k největšímu plýtvání vstupními zdroji. A tak se do výrobních strojů zabudovávají nejrůznější diskové filtry, teplovodní disperzní systémy a čisticí jednotky. K dosažení trvalé udržitelnosti ve výrobě papíru to samo o sobě ještě nestačí, ale existují i další chytrá zařízení, která je možné a potřebné do výroby zapojit. Tato zařízení pak tím, že oddělují vodu od nečistot ve vláknině a odstraňují těžké kontaminanty z kalových usazenin, soustavně zvyšují trvalou udržitelnost výrobních procesů v oblasti nakládání s vodou a její recyklace.

Ve výsledku se více šetří vodou a dosažený meziproduct – vlákninová kaše coby základ budoucího papíru – je kvalitnější.

Souběžně s úsporou vody šetří nové technologie v této výrobní fázi i spotřebu energie a pomáhají tak celý proces zefektivnit, přičemž zároveň zmírňují jeho negativní dopady na životní prostředí. Například diskové filtry výrazně urychlují oddělování vláken papírové dužiny i odstraňování vody z papírové kaše. Další vylepšení pak přináší celkově lepší péči o vlákna v dužině, která chrání před poškozením, čímž se zlepšuje jejich schopnost vzájemného propojování a tím i ochrana před ještě dalším poškozením. Celý proces se díky těmto jednotlivým krokům zrychluje a zefektivňuje jak z pohledu výroby, tak i co se týče ekologičnosti jeho operací od prvního do posledního kroku. Svým dílem k tomu přispívají i automatizace a digitalizace, díky nimž mohou výrobci nastavovat výrobní parametry přesně na míru poptávce a lépe plánovat. Pokročilé analýzy nasbíraných dat pak mohou pomoci lépe nakládat s odpadem, ještě více zefektivnit využívání energie a tím i celý výrobní proces.

Přínosy alternativních zdrojů

Velké úsilí se vyvíjí i v oblasti získávání jiných vstupních surovin pro výrobu papíru, než je dřevo, jako jsou bavlna, bambus, abaka, konopí a sisal, ale také zbytky z rostlinné výroby, například pšeničná sláma či třtinová bagasa, což je zbytek z drcení a lisování cukrové třtiny. Tyto alternativní suroviny mají oproti dřevu jednu velkou výhodu, a to že rostou mnohem rychleji než stromy, z jejichž dřeva se papír při komerční výrobě běžně získává.

Dobrou praxí je i využívání recyklovaného papíru k další výrobě, neboť v takovém případě není potřeba vyrábět vstupní papírovou kaši z původních surovin. Při výrobě

papíru z recyklovaného materiálu se spotřebuje mnohem méně energie a vody.

K velkým změnám v papírenském průmyslu došlo i na poli využívaných zdrojů energie. Na rozdíl od předchozích let je většina paliva používaného při výrobě papíru získávána u nefosilních a obnovitelných zdrojů biomasy. Dřevěná vlákna jsou předtím, než se promění v biomasu, opakovaně využívána, čímž se dramaticky snižují negativní dopady papírenské výroby, především odlesňování. Celkově je tento trend vnímán jako vykočení správným směrem. Tím, že se tak snižuje závislost papíren na lesích a těžbě dřeva, zvyšuje se zároveň i trvalá udržitelnost celého výrobního procesu.

Trvale udržitelná výroba papíru přináší širokou škálu výhod environmentálních, sociálních, ekonomických i přímo pro samotnou výrobu.

Nejčastěji zmiňovaným přínosem „zeleňých“ praktik je ochrana lesů. Ačkoliv rychlost odlesňování za poslední tři desítky let významně poklesla, lesy stále mizí alarmujícím tempem. Papírenský průmysl se proto zaměřuje na důsledný management lesního hospodářství, využívání alternativních zdrojů a inovativních technologií, umožňujících vyrábět papír v duchu trvalé udržitelnosti, aby tak přispěl k zachování světového lesa a života v něm i pro generace, které přijdou po nás.

V neposlední řadě přináší trvale udržitelná výroba papíru i finanční úsporu, především skrze lepší nakládání se zdroji i s odpadem. Ušetří se tak na spotřebě energie, vody, ale i lidské práce.

V kostce by se dalo shrnout, že drancování lesa výhradně za účelem získat papír rozhodně není cesta, kterou by se moderní papírny chtěly a mohly ubírat. A tak se rostoucí počet výrobců připojuje k myšlence trvalé udržitelnosti a přizpůsobují tomu své provozy. ●

ECHO

Evropským stromem roku je polský buk

Polský buk Srdce zahrady z regionu Niemcza ovládl soutěž Evropský strom roku. Polsko tak potvrdilo roli favorita a čestný titul získalo již třetí rok v řadě. Na druhém místě se umístil další buk: Plačící buk z Bayeux z francouzské Normandie. Třetí místo patří Tisíciletému olivovníku z Luras z italské Sardinie. Česká Hruška v širém poli v napínavém únorovém zápase obsadila nakonec páté místo s podporou přes 10 tisíc hlasů. Vítězové si ocenění přebrali z rukou organizátorů z Nadace Partnerství a Ministerstva životního prostředí na slavnostním předávání v Evropském parlamentu v Bruselu. Finální pořadí nabízí web www.evropskystromroku.cz.

Koniklec kvete i v klecích

Koniklec otevřený kvete od konce března, ale už jen na zhruba na dvacítce míst, především v severních a severozápadních Čechách. Aby z naší přírody úplně nezmizel, připravila pro něj Agentura ochrany přírody a krajiny ČR záchranný program. V posledních desetiletích konikleců ubylo natolik, že se na některých místech chrání i jednotlivé rostliny. „V praxi jsme si ověřili, že kromě zarůstání krajiny koniklece čelí i dalšímu nebezpečí. Zvláště zjara, kdy jsou koniklece jedny z prvních chutných rostlin, bývají jejich květy i listy často doslova spásány srnami a daňky či uštipovány bažanty. Právě proto je na některých místech opatřujeme klíčkami, které tomu mají zabránit. Takové klíčky jsou nyní viděny i v Českém středohoří,“ popisuje Kateřina Tremlová z Agentury ochrany přírody a krajiny ČR.

Chlumeč vybuduje v Žandově kanalizaci

Městu Chlumeč v Ústeckém kraji se podařilo získat dotaci z Operačního programu Životní prostředí na výstavbu kanalizace v městské části Žandov. Na podzim letošního roku by se mělo začít stavět a dokončení se plánuje počátkem roku 2026. Samotná výstavba bude pro obyvatele Žandova znamenat omezení: páteřní komunikace je úzká a na některých úsecích dojde k úplné uzavírcce. Chlumeč se pokusí zajistit co nejvíce možných řešení a objízdných cest. Současně bude probíhat také rekonstrukce vodovodu.

Recyklování papíru



Foto: Shutterstock/Luvjanovska Photo

Papír je jedním z nejrecyklovanějších materiálů na planetě vůbec. Například v Evropě pochází 49 % surového vláknitého materiálu právě z recyklovaného papíru. V loňském roce tu bylo dohromady sesbíráno a recyklováno 55 milionů tun papíru, což představuje 71 % recyklovaného papíru v celkovém objemu výroby, přičemž každé papírové vlákno bylo využito v průměru 3,5krát. Signatáři Evropské dohody o recyklování papíru

přitom prohlásili, že jejich cílem je dosáhnout 76% recyklace papíru do roku 2030.

U papírových obalů je míra recyklace ještě vyšší: celých 82 %, což z papíru činí vůbec nejrecyklovanější obalový materiál, následovaný sklem, kovem a plastem.

Papír pochopitelně nemůže být recyklován donekonečna, neboť papírová vlákna se každou recyklační zkracují a nakonec příliš znehodnocují na to, aby mohla být využita k výrobě kvalitního papíru. Výroba samotná pak nemůže být založena na stoprocentním využívání recyklovaných vláken jednoduše proto, že všechen papír, který je vyroben, nemůže být nikdy posbírán zpátky. Výrobní cyklus musí být proto neustále doplňován novými panenskými vlákny z lesů a plantáží obhospodařovaných v duchu trvalé udržitelnosti. ●

Byli jsme

Aquatherm

Již 25. ročník Mezinárodního veletrhu technických zařízení budov Aquatherm Praha 2024 se konal pod záštitou Ministerstva životního prostředí. I letos jsme vás rádi přivítali na poradenském stánku Ministerstva životního prostředí a Státního fondu životního prostředí ČR, kde jsme odpovídali na vaše dotazy a představili vám aktuální nabídku podpory úsporných řešení pro váš dům z dotačního programu Nová zelená úsporám.



Pozvánky

SEMINÁŘE

Semináře a přednášky k programu Nová zelená úsporám

Přijedeme vám představit novinky v oblasti dotací na úsporné a ekologické bydlení. Poradíme vám, jaká opatření jsou pro váš dům vhodná i jak o dotační podporu požádat.

Semináře se konají ve spolupráci se samosprávami krajů, měst a obcí. Společně s našimi specialisty se zaměříme na novou etapu programu Nová zelená úsporám. Vaše dotazy rádi zodpovíme i na individuálních konzultacích. Na semináře není nutné se předem registrovat.

TERMÍNY SEMINÁŘŮ

8. dubna – 17:00 – Polevsko

PŘEDNÁŠKY NA VÝSTAVÁCH, VELETRŽÍCH A DALŠÍCH AKCÍCH

24. května – 15:00 – Frýdecko-místecký veletrh

Termíny seminářů a přednášek průběžně doplňujeme, sledujte web sfzp.cz.

VÝSTAVA

Dům a zahrada v Lounech

18.–21. dubna 2024 / Výstaviště Louny, Masarykovy sady 1470

Více než 180 vystavovatelů nabídne svůj sortiment pro stavbu a vybavení domu a zahrady na jarní výstavě Dům a zahrada Louny. Na stánku SFŽP ČR vás seznámíme s nabídkou dotací na úsporné bydlení z programu Nová zelená úsporám. Představíme i novinky v programu pro domácnosti s nižšími příjmy Nová zelená úsporám Light. Poradíme vám, na jaká opatření můžete žádat finanční podporu, jak správně podat žádost o dotaci a jakých chyb se naopak vyvarovat.

Zvláštní pozornost bude věnována programu Oprav dům po babičce, který nabízí finanční prostředky předem na komplexní zateplení budov, instalaci obnovitelných zdrojů energie, účinné systémy na hospodaření vodou a další úsporná opatření. Program umožní uskutečnit důkladnou renovaci rodinného domu i rodinám bez větších finančních rezerv.

VELETRH

Stavební veletrh v Brně

24.–27. dubna 2024 / Výstaviště 405/1, Brno

K tradičním účastníkům Stavebního veletrhu v Brně patří i Státní fond životního prostředí ČR. V letošním roce představí zejména nabídku dotačních titulů z programu Nová zelená úsporám. Náš poradenský stánek najdete v pavilonu V, číslo stánku 039.

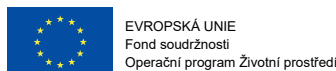
KONFERENCE

Inovace v ochraně životního prostředí

4.–5. června 2024 / Spojka Events, Praha 8-Karlín

Zajímáte se o inovativní postupy v ochraně životního prostředí? Nepropáste dvoudenní odbornou konferenci, kterou pro Vás připravujeme v rámci programu „Životní prostředí, ekosystémy a změna klimatu“, podporovaného z Norských fondů. Těšit se můžete na vystoupení odborníků, kteří Vám představí příklady dobré praxe z České republiky i ze zahraničí. Společně se podíváme například za ornitology z ptačího parku Kosteliska, posvítíme si na kalamitní stavy komárů a představíme si nové technologie pro čištění vod. Účast na akci je po předchozí registraci zdarma. Přihlašování probíhá do vyčerpání kapacity konference.

Státní fond životního prostředí ČR pořádá ve spolupráci s obcemi a kraji **semináře pro občany po celé České republice**, na kterých informuje o aktuální nabídce dotací. **Pokud máte zájem a chtěli byste seminář pro alespoň 25 zájemců uspořádat i ve své obci či městě, vyplňte prosím krátký dotazník, který najdete na webu a zašlete jej na seminare@sfzp.cz.**



EVROPSKÁ UNIE
Fond soudržnosti
Operační program Životní prostředí



Spolufinancováno
Evropskou unií



Financováno
Evropskou unií
NextGenerationEU